

2013

HAKKÂRİ
İŞGÜCÜ PİYASASI
ANALİZİ
RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
HAKKARİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU
(2013)

Bu rapor Kamu İstihdamı Geliştirme Projesi kapsamında Hakkari Çalışma ve İş Kurumunda İş ve Meslek Danışmanları Cahit AKBAŞ ve Serkan BARAK tarafından hazırlanmıştır.

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Hakkâri İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum

Hakkâri Valisi

Necmettin KALKAN

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 195 işyeri tespit edilmiş ve 182 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

İl Müdürü

Ahmet KIZILKAYA

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	iv
TABLOLAR LİSTESİ	v
KISALTMALAR.....	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	5
BİRİNCİ BÖLÜM	6
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ	6
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	6
EKONOMİK VERİLER	6
NÜFUS GÖSTERGELERİ.....	10
EĞİTİM GÖSTERGELERİ	12
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	13
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	26
İKİNCİ BÖLÜM.....	37
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	37
AMAÇ VE YÖNTEM	37
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	39
AÇIK İŞLER.....	43
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	49
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	52
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler.....	52
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	52
SONUÇ.....	54
KAYNAKÇA	59
EKLER	60
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu	60
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi.....	63
Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar	63
Ek 2 c: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)	63
Ek 2 : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)	65
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü.....	67
Ek 4- Ek Tablolar	77

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer içindeki payları, %, TRB2, 2013	7
Grafik 2. Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, %, 2013	9
Grafik 3. Hakkâri ili Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, %,2012	10
Grafik 4. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2012	11
Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaştaki Nüfusun Dağılımı,%2012	12
Grafik-6. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, , 2012	14
Grafik7. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TRB2,%2012	15
Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TRB2,%2012	15
Grafik9. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı,TRB2,%2012	16
Grafik10. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TRB2,%2012	16
Grafik11.İşteki Duruma Göre İstihdam, TRB2, %,2012	17
Grafik12. Türkiye ve TRB2 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2012	18
Grafik 13. Türkiye ve TRB2 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%2012	18
Grafik 14. Tarım ve tarım dışı sektörlerde cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TRB2,%2012	19
Grafik 15. Eğitim Durumuna Kayıt dışılık, TRB2,%2012	19
Grafik 16. İşteki Duruma Göre Kayıt dışılık Oranı,TRB2,%2012	20
Grafik 17. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TRB2,%2012	20
Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TRB2,%2012	21
Grafik 19. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TRB2,%2012	21
Grafik 20. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TRB2,%2012	24
Grafik -21. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TRB2,%2012	25
Grafik 22. Yıllar itibariyle İŞKUR'a Başvurular, Hakkari, 2008-2012	26
Grafik 23. Yıllar İtibariyle Kayıtlı İşsiz Sayının Değişimi, Hakkari,2008-2012	28
Grafik 24. Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, Hakkari, 2012	29
Grafik 25. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları,% Hakkari,2012	30
Grafik 26. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,% Hakkari,2012	32
Grafik 27. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Hakkari,%2012	35
Grafik-28. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%2013	39
Grafik-29. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%2013	40
Grafik -30 Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,% 2013	41
Grafik-31 Ana meslek gruplarına göre cinsiyet oranları,%	42
Grafik-32 Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%2013	44
Grafik 33. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%2013	44
Grafik34. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%2013	45
Grafik 35 Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%2013	46
Grafik 36.Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyleri,%2013	47
Grafik 37. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2013	48
Grafik 38. Açık İşlerin Karşılama Yolları, %, 2013	49
Grafik 39. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%2013	49
Grafik 40. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%2013	50
Grafik 41. Diğer Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, %	51

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Sektörlere göre Bölgesel Gayri Safi Katma Değer, TRB2	7
Tablo 2. Kişi başı Gayri Safi Katma Değer, TRB2	7
Tablo3. 2013 Yılı Kamu Yatırımların İllere Göre Dağılımı, 2013	8
Tablo 4. Hakkâri ilinde kurulan/kapanan şirket Sayıları	9
Tablo 5. Hakkari ili Yerleşim Yerine Göre Nüfus, 2012	10
Tablo 6. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları	12
Tablo 7. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları,2002-2013	13
Tablo-8. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik, Bin Kişi,TRB2,2012	14
Tablo 9. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TRB2, bin kişi, 2012	16
Tablo10.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TRB2, %, 2012	17
Tablo11. İşteki Duruma Göre İstihdam, TRB2, bin kişi, 2012	17
Tablo12. Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu,TRB2, bin kişi, 2013	22
Tablo13. İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TRB2, bin kişi, 2012	22
Tablo14. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TRB2, bin kişi, 2012	23
Tablo15.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TRB2, bin kişi, 2012	23
Tablo 16. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TRB2, bin kişi, 2012	25
Tablo 17. Eğitim Durumlarına Göre İŞKUR'a Başvurular, Hakkari, 2012	27
Tablo 18. En Fazla Başvuru Alınan ilk 10 Meslek,2012	27
Tablo 19. En Fazla Başvuru Olan ve En Fazla Açık İş Olan ilk 10 Meslek,%, Hakkari	28
Tablo 20. En Fazla İşsiz Bulunduğu ilk 10 Meslek,2012	29
Tablo 21. Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Hakkari,2012	30
Tablo 22. En Fazla Açık İş Bulunan ilk 10 Meslek, 2012	31
Tablo 23. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı,%, 2012	32
Tablo 24. İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, , 2012	33
Tablo 25. Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012	34
Tablo 26. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012	34
Tablo 27. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012	35
Tablo 28. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012	36
Tablo 29.Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012	36
Tablo 30. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012	36
Tablo31: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)	38
Tablo-32 Sektörlere göre çalışan oranları ,%	41
Tablo 33. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı ,%	43
Tablo 34. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%	47
Tablo 35. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı,%	51
Tablo-36 En fazla istihdam artışı ve istihdam azalışı beklenen Mesleklerin Dağılımı	52
Tablo 37: Sektörlere göre net istihdam değişim oranı,%	53

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliđi

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. : Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliđi İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliđi'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılı sonuçlarına göre Hakkâri ilinin %65,7'si çalışma yaşındadır. 2012 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 77'si il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Hakkâri ilinde de bu oran % 56'dır

2012 yılı verilerine göre Hakkâri göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -1,6'dır ve il, göç veren 45 il içinde en yüksek net göç hızına sahip 39. ildir. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-44 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 45-49 yaş grubundan itibaren Hakkâri iline geri dönüş yaşanmaktadır. 2012 yılı verilerine göre toplam il nüfusu önceki yıla göre 7.817 kişi artarak 272 bin 982 kişi olmuştur.

2012 yılı verilerine göre Hakkâri ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu Türkiye ortalamasının üstünde pay alırken çalışabilir nüfus¹ Türkiye ortalamasının altında pay almaktadır, yaşlı nüfusun payı da Türkiye ortalamasının altındadır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları² da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 27 puan üstünde seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5 puan altındadır. Bunun sonucunda da Hakkâri ili toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5 puan üzerindedir

15+yaş nüfusun %11'i okur-yazar değildir. Nüfusun % 12'si sadece okur-yazar olup, ilköğretim diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%68)³ lise altı eğitilmişler oluşturmaktadır. Okur-yazar olmayanlar, okur-yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitilmişler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,3) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur-yazar olmayan nüfusun %80'ni, diploması olmayanların da %61'i kadın nüfustur.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Hakkâri ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının yüksek olmasıdır. İşsizlik oranı 2011 yılı itibariyle % 13'tür. Bu oran ile en yüksek işsizlik oranına sahip 80. ildir. İşgücüne katılım oranı % 41,2'dir. İstihdam oranı % 35,8 ile % 43,7 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

İşsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının %5,1 üstündedir. Yıllar itibariyle Hakkâri'de işsizlik, işgücüne katılım ve istihdam oranlarının arttığı, görülmektedir.

¹ 15-64 yaş grubu

² Yaş bağımlılık oranı: Çalışan (15-64) her 100 kişinin bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan (0-14 ile 65+) kişi sayısıdır.

³ Lise altı eğitilmişler ilköğretim, orta okul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

Hakkâri soysu-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 80. sıradadır. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişmelerini birlikte etkilemektedir. Hakkâri ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek

Kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. 2011 yılında ilde kurulan işletme sayısı 116 iken tasfiye halinde veya kapanan işletme sayısı 38'tir, 2012 yılında ise ilde kurulan işletme sayısı 127 iken tasfiye halinde veya kapanan işletme sayısı 32'dir.

İşgücü Talebine ilişkin olarak 2013 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 26,2'si inşaat sektöründedir. . Bu sektörü % 24,6 ile toptan ve perakende ticaret sektörü ve % 10,8 ile ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir. Dördüncü sırada eğitim sektörü ve beşinci sırada imalat sektörü faaliyetleri yer almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 29,2'si inşaat, %14,4'ü ise toptan ve perakende ticaret sektörü ve %13,1 ile idari ve destek hizmetleri yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'deki imalat sektöründen farklı olarak inşaat sektörüdür. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken, bu oran ilde % 4'e tekabül etmektedir. Türkiye'de ilk sırada yer alan imalat sektörü ilde 5. Sırada yer almaktadır. Türkiye'de ikinci sırada yer alan toptan ve perakende ticaret sektörü ilde de 2.. sıradadır.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 10,5'tir.

Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Örneğin çalışanlarının % 29,6'sı kadın olan bilgi ve iletişim sektörünün işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 4,4'ü çalışanlarının %27,1'nin kadın olduğu diğer hizmet faaliyetleri sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı %5,1, çalışanlarının % 24,8'sinin kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 3,5'tir.

İmalat sektörü Türkiye toplamında, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Ancak bu durum Hakkari ili için geçerli değildir. İl genelinde çalışanların dağılımı erkekler için ilk sırada %100 oranla Elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörü yer alırken, kadınlar için ilk sırada yer alan sektör %29,6 oranla bilgi ve iletişim sektörüdür. İmalat sektörüne bakıldığında Erkek çalışanların %84'u, kadın çalışanların da %16'sı imalat sektöründedir.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık⁴ iş toptan ve parkende ticaret sektöründedir. Hakkâri ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler inşaat ve toptan-perakende ticaret sektörüdür. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan ve parkende ticaret sektörü olmakta, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ve inşaat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 29,5'i toptan ve parkende ticaret sektörü , %26,3'ü mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, %19,5'i inşaat sektöründedir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağılımı, Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat ve eğlence, madencilik ve taş ocaklığı, , su temini; kanalizasyon, atık yönetimi sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı %1'dir ve bu oran % 4,4 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %41 hizmet ve satış elemanlardır. Bu ana meslek grubunu %26 ile Profesyonel Meslek Mensupları ve %19 ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları takip etmektedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek Güvenlik Görevlisidir. Açık işlerin %26,3'ü Güvenlik Görevlisi oluşturmaktadır. Güvenlik Görevlisini %8,3ile İş Makineleri Operatörü ve Servis Garsonu takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer mesleklerin sıralaması şu şekildedir, %8 ile Mobilya Montaj İşçisi,% 6 ile Aşçı, %5,7 ile Muhabir,%5,6 ile Elektrik Teknisyeni, %5,4 ile Pazarlamacı ve %5,3 ile Büro Memuru (Personel) ve yine aynı oran ile Sekreter yer almaktadır. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %100'nü oluşturmaktadır.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus özellikler herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir.

Temininde en zorluk çekilen meslek Yer Altı Mütferrik İşçisidir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %22,5'i Yer Altı Mütferrik İşçisi oluşturmaktadır. Bu mesleği %10,6 ile El Ve Makine Dikişçisi (Genel) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %9,7 ile sıhhi tesisatçı , %7,5 ile iş makineleri operatörü, %7 ile güvenlik görevlisi, %4,8 ile Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim , %4,5 ile Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi, %3,2 ile aşçı, %3 ile mayacı(hamur), %2,9 ile Kurtarıcı Araç Şoförü dür.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa (31 Aralık 2013) ve orta vadede (30 Haziran 2014) istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri kısa vadede imalat uzun vadede insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir.

⁴ Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Hakkâri ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Elektrik, gaz ve buhar üretim ve dağıtım sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) orta vadede kısa vadeden daha düşüktür. Beklenti oranı % 4,5'ten % 0,8'e düşmektedir.. Diğer bir ifade ile kısa vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha fazladır.

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla imalat sektöründe %43,2 olan NİDO⁵, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe ise -50,0'dır. Kısa dönemde imalat sektörü genişlemeyi hedeflerken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı % 2,9 iken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri %20,5'tir.

30 Haziran itibarıyla net istihdam değişim oranı %0,8'dir. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe 3,4 olan NİDO, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde ise 0,0'dır. Orta vadede insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü genişlemeyi hedeflerken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektöründe yer alan işyerlerinde ne küçülme nede gelişme göstermektedir. Ancak kısa vadede konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektöründe ciddi bir gelişme göstermektedir. . Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı %1,1 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe %1,8'dir.

Araştırma sonuçlarına göre 2013 Aralık ayı itibarıyla ilde net istihdam değişim oranı %4,5 iken, bu oran 2014 Haziran ayı itibarıyla 3,7 puan azalış göstererek 0,8'e gerilemiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 4,7 iken, orta vadede artarak 4,8'e yükselmektedir.

⁵ Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, madencilik ve taş ocaklığı sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece %0,04'ü olduğu dikkate alınmalıdır.

GİRİŞ

Hakkâri ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımınıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Hakkâri ili için 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Hakkâri işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm Hakkâri işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

[Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analiz Raporlarına](#)

www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)⁶ veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin olduğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Hakkâri ilinin yer aldığı TRB2 (Bitlis, Muş, Van, Hakkâri illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Hakkâri, Muş ile benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer alırken, Bitlis ve Van illeri daha üst sıradadır.⁷ Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il, 81. sırada olan Muş'tur. Hakkâri 80. sırada yer alırken, Bitlis 76. ve Van 75. sırada bulunmaktadır.

Arka plan veri setlerinin diğer bir problemi de verilerin güncel olmaması ve daha önce üretilen bazı veri setlerinin de artık üretilmemesidir. Örneğin illerin işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları en son 2010 yılına ait olup (2 Ekim 2011 tarihinde yayınlanmış) ve raporda bu veriler kullanılmıştır. Birinci bölümde Hakkâri ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınmıştır.

EKONOMİK VERİLER

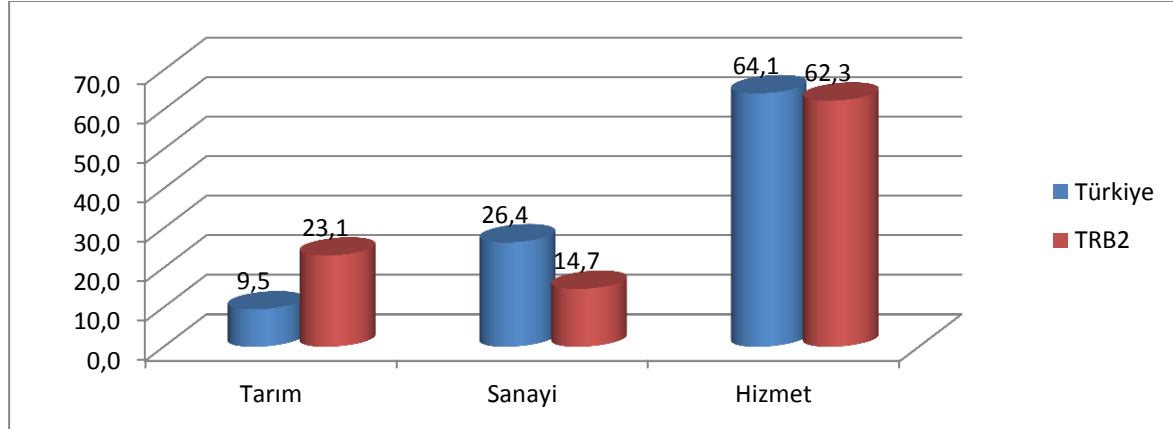
İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler. 2010 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

⁶ Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzye bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

⁷ İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

Grafik 1. Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer içindeki payları, %, TRB2, 2013

Hakkari ilinin yer aldığı TRB2 bölgesindeki Gayri Safi Katma Değer(GSKD)⁸ itibariyle hakim sektör % 62,3 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 14,7 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 23,1 ile en az paya sahiptir. Türkiye’de en yüksek Gayri Safi Katma Değer %64,1 ile hizmet sektörü ikinci sırada % 26,4 ile sanayi ve % 9,5 ile tarım sektörü izliyor. TRB2 bölgesinde hizmet ve sanayi sektörü ortalaması Türkiye ortalamasının altında kalırken tarım sektörleri ortalaması Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye ve bölgenin yıllar itibariyle sektörlerin GSKD içindeki paylarının değişimini karşılaştırdığımızda değişim paralellik gösterir, hizmet ve tarım sektörlerinin GSKD içindeki payı artarken sanayi sektörünün payı azalmakta.

Tablo 1. Sektörlere göre Bölgesel Gayri Safi Katma Değer, TRB2

	2007	2008	2009	2010
Tarım	1.655.995	1.848.498	2 099 078	2 595 870
Sanayi	1.137.007	1.365.457	1 375 122	1 647 608
Hizmet	4.643.402	5.448.754	6 232 178	7 002 405
GSKD	7.436.404	8.662.709	9 706 378	11 245 883

Kaynak: TÜİK

Bölgede kişi başı yaratılan katma değer 5.575 liradır. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye’de yaratılan katma değerden % 58,5 daha az katma değer yaratmaktadır.

Son dört yıldaki veriler göz önüne alınırsa bölgede 2007 yılında % 22 olan tarımın payı 2010 yılında % 23 artmıştır, % 15,3 olan sanayinin payı 0,6 puan azalarak % 14,7 olmuştur.

Tablo 2. Kişi başı Gayri Safi Katma Değer, TRB2

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TÜRKİYE	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020	12.000	13.406
TRB2	2.688	3.126	3.372	3.814	4.379	4.846	5.575

Kaynak: TÜİK

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2013 yılında Hakkâri ili toplam 155 301 bin TL ile Türkiye genelinde 49. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen Türkiye geneli toplam kamu yatırımlarının %0,3’üne denk gelmektedir

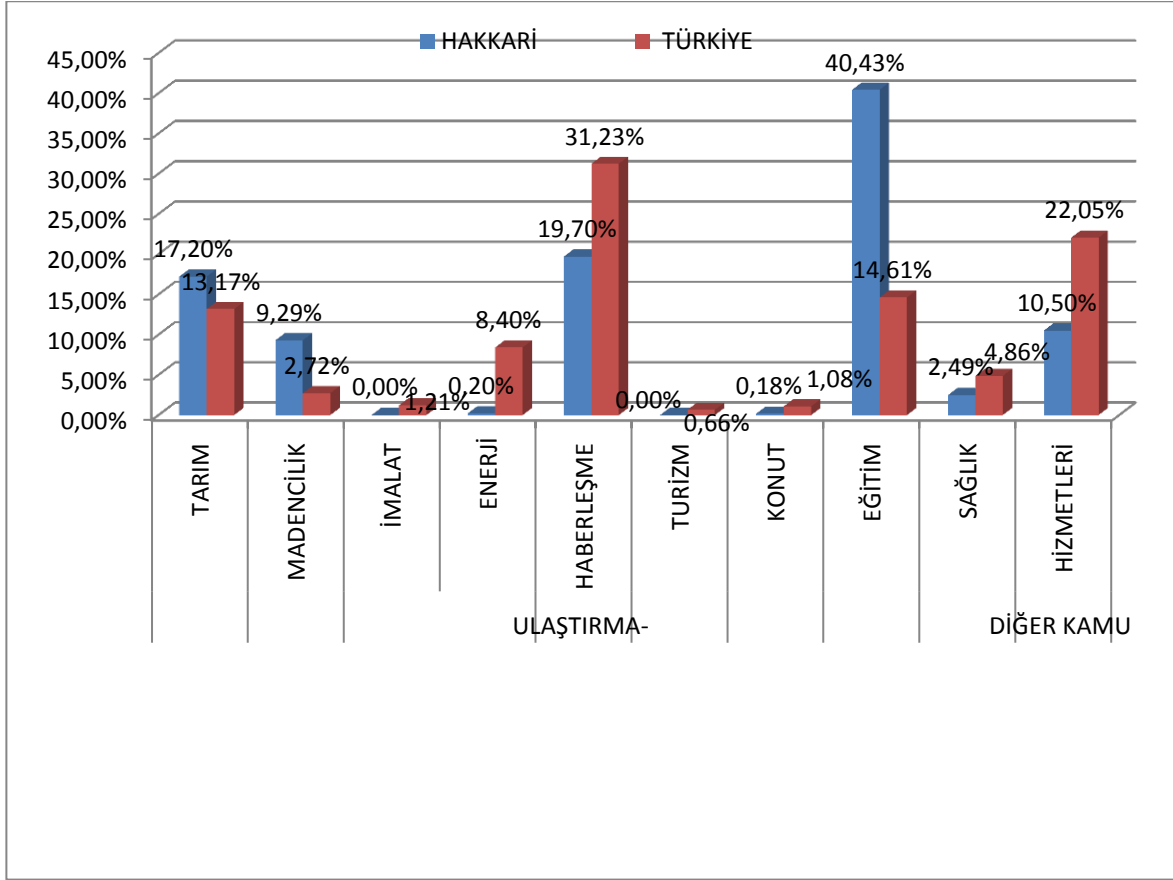
⁸ İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan illerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

Tablo3. 2013 Yılı Kamu Yatırımların İllere Göre Dağılımı, 2013

2013 YILI KAMU YATIRIMLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI					
Sırası	İLLER	Kamu Yatırım Miktarı (Bin TL)	Sırası	İLLER	Kamu Yatırım Miktarı (Bin TL)
1	ANKARA	3 664 716	42	KARS	181 580
2	İSTANBUL	2 246 210	43	ERZİNCAN	177 671
3	MARDİN	1 458 881	44	MUŞ	172 211
4	İZMİR	1 209 754	45	SİNOP	167 435
5	DIYARBAKIR	914 826	46	KARAMAN	165 826
6	ŞIRNAK	789 586	47	YOZGAT	155 578
7	HATAY	633 627	48	AMASYA	155 451
8	KONYA	623 754	49	HAKKARİ	155 301
9	ANTALYA	615 317	50	EDİRNE	152 577
10	KAHRAMANMARAŞ	515 399	51	GİRESUN	143 184
11	MERSİN	511 121	52	KIRKLARELİ	137 825
12	ESKİŞEHİR	503 956	53	TOKAT	136 822
13	ARTVİN	433 038	54	KIRIKKALE	135 817
14	GAZİANTEP	420 830	55	ÇORUM	135 317
15	SAKARYA	417 976	56	ŞIRNAK	133 779
16	BURSA	415 292	57	ZONGULDAK	133 600
17	KAYSERİ	407 837	58	ÇANKIRI	121 262
18	VAN	402 240	59	BURDUR	113 738
19	BİNGÖL	398 614	60	KASTAMONU	113 658
20	KOCAELİ	395 514	61	RİZE	110 518
21	ADANA	361 099	62	ISPARTA	105 473
22	ERZURUM	360 246	63	DÜZCE	97 131
23	KÜTAHYA	354 552	64	NİĞDE	96 880
24	SAMSUN	320 009	65	BİTLİS	92 930
25	AKSARAY	316 415	66	İĞDIR	89 539
26	SİVAS	309 393	67	KARABÜK	86 325
27	ORDU	299 817	68	KİRŞEHİR	85 216
28	ADİYAMAN	293 934	69	UŞAK	83 137
29	BALIKESİR	280 964	70	GÜMÜŞHANE	82 040
30	AĞRI	276 913	71	BARTIN	80 699
31	ELAZIĞ	252 827	72	OSMANİYE	79 592
32	AFYONKARAHİSAR	249 388	73	BOLU	77 253
33	TEKİRDAĞ	247 046	74	SİİRT	72 682
34	MANİSA	246 529	75	NEVŞEHİR	68 580
35	BATMAN	244 590	76	BİLECİK	67 639
36	ÇANAĞKALE	243 332	77	YALOVA	63 516
37	TRABZON	223 509	78	TUNCELİ	62 163
38	MALATYA	209 553	79	KİLİS	60 120
39	MUĞLA	204 638	80	ARDAHAN	50 621
40	DENİZLİ	194 204	81	BAYBURT	46 929
41	AYDIN	189 958		MUHTELİF İLLER	25 776 601
				TOPLAM	52 881 620

İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. 2013 yılı itibariyle ilin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,3 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 40 ile eğitim yatırımlarında gerçekleşmiştir.

Grafik 2. Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, %, 2013

Hakkâri ilindeki ve Türkiye'deki 2013 yılı kamu yatırımlarının sektörle dağılımına bakıldığında; Hakkâri ilinde en fazla kamu yatırımı eğitim sektöründe Türkiye'de ise en fazla kamu yatırımı ulaştırma-haberleşme sektöründe yapılmıştır. Hakkâri ilinde eğitim sektörüne %40,43 Türkiye'de ise eğitim sektörüne %14,6 kamu yatırımı yapılmış. Hakkâri ilinde ikinci olarak en fazla yatırım %19,7 ile ulaştırma-haberleşme sektörüne Türkiye'de ise %23,8 ile diğer kamu hizmetleri sektörüne yapılmış. Hakkâri ilinde 2013 yılında imalat sektörüne yatırım yapılmamıştır. Hakkâri ilinde özellikle ulaştırma-haberleşme ve eğitim sektörlerine daha çok yatırım yapıлып kamu yatırımlarının yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Tablo 4. Hakkâri ilinde kurulan/kapanan şirket Sayıları

İL ADI	2012 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)									2011 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)								
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		
Hakkâri	61	3	63	0	1	2	5	24	56	2	58	4	4	2	2	26		

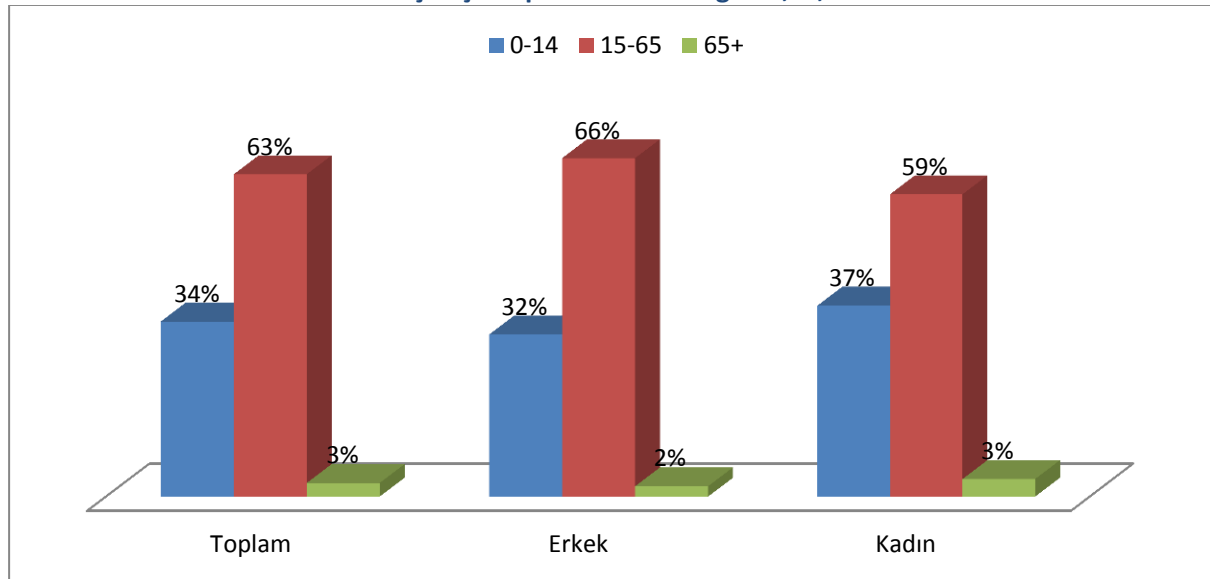
Kaynak: TOBB

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişmelerini birlikte etkilemektedir. Hakkâri ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. 2011 yılında ilde kurulan işletme sayısı 116 iken tasfiye halinde veya kapanan işletme sayısı 38'tir 2012 yılında ise ilde kurulan işletme sayısı 127 iken tasfiye halinde veya kapanan işletme sayısı 32'dir.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

Grafik 3. Hakkâri ili Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, %,2012

Kaynak: TÜİK, ADNKS

2012 yılı sonuçlarına göre Hakkâri ilinin nüfusu 279.982 olup⁹, ilde 154.526 erkek, 125.456 kadın yaşamaktadır. 15+yaş 184.060 bin kişidir. Çalışma yaşı erkek nüfus 105.504, kadın nüfus 78.556'dır. Hakkâri ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasıyla yakın bir değer taşımaktadır. 2012 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun % 77'si il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Hakkâri ilinde de bu oran % 56'dır. 2011 ve 2012 yılı sonu verilerine göre Hakkâri nüfusu artarak 279.982 kişi olmuştur.

Tablo 5. Hakkari ili Yerleşim Yerine Göre Nüfus, 2012

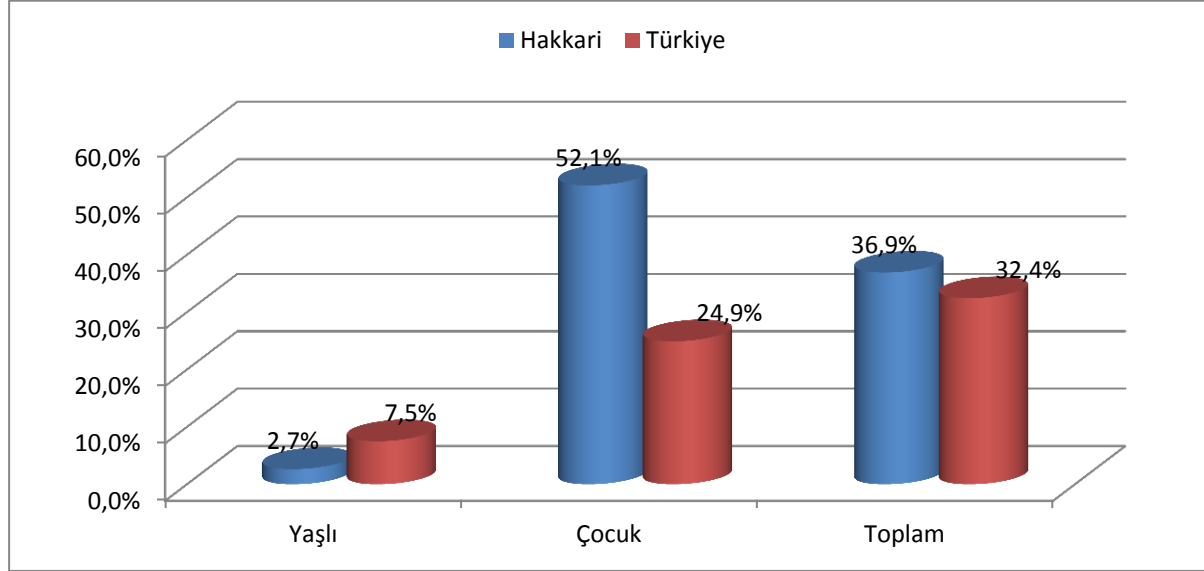
	HAKKARİ ADRESE DAYALI NÜFUS								
	İl/ilçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2012	156.109	88.506	67.603	123.873	66.020	57.853	279.982	154.526	125.456
2011	153.860	87.462	66.398	118.305	60.105	58.200	272.165	147.567	124.598
2010	136.050	71.655	64.395	115.252	57.333	57.919	251.302	128.988	122.314
2009	141.632	78.413	63.219	115.129	57.471	57.658	256.761	135.884	120.877

Kaynak: TÜİK, ADNKS

⁹ TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Hakkâri ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu Türkiye ortalamasının üstünde pay alırken çalışabilir nüfus¹⁰ Türkiye ortalamasının altında pay almaktadır, yaşlı nüfusun payı da Türkiye ortalamasının altındadır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları¹¹ da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 27 puan üstünde seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5 puan altındadır. Bunun sonucunda da Hakkâri ili toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5 puan üzerindedir. (Ek 1: Tablo 5)

Grafik 4. Yaş Bağımlılık Oranları, %, 2012

Kaynak: TÜİK, ADNKS

2008-2012 yılları arasında Hakkâri göç veren bir ildir. 2011-2012 yılı verilerine göre net göç hızı binde -1,6'dır ve il, göç veren 45 il içinde en düşük net göç hızına sahip 39. ildir. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-44 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 45-49 yaş grubundan itibaren Hakkâri'ye geri dönüş yaşanmaktadır. Ancak Van depreminden sonra 2011 yılı sonunda ve 2012 yılı içerisinde Hakkâri'nin nüfusu artış göstermiştir.

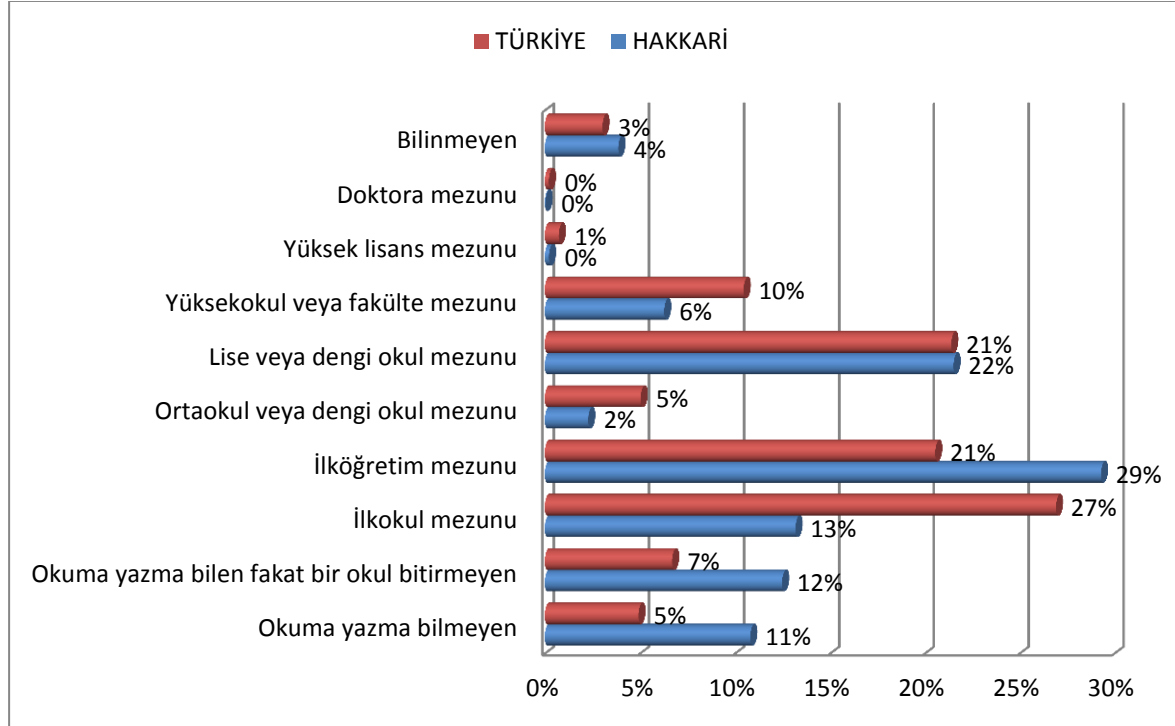
2012 yılı verilerine göre 15+yaş nüfusun %11'i okur-yazar değildir. Nüfusun % 12'si sadece okur-yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%68)¹² lise altı eğitilmişler oluşturmaktadır. Okur-yazar olmayanlar, okur-yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitilmişler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%64,1) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur-yazar olmayan nüfusun %80'ni, diploması olmayanların da %61'i kadın nüfustur.

¹⁰ 15-64 yaş grubu

¹¹ Yaş bağımlılık oranı: Çalışan (15-64) her 100 kişinin bakmakla yükümlü olduğu çalışmayan (0-14 ile 65+) kişi sayısıdır.

¹² Lise altı eğitilmişler ilkokul, orta okul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

Grafik 5. Eğitim Durumuna Göre Çalışabilir Yaşta Nüfusun Dağılımı,%,2012

Kaynak: TÜİK,ADNKS

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Tablo 6. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları

Öğretim yılı	İlköğretim			Orta öğretim			Mesleki ve teknik orta		
	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun
Toplam									
2010/2011	56191	6991	5349	14892	2970	2242	6994	1347	574
2011/2012	57426	7154	5964	14957	2930	1958	7484	1871	835
2012/2013	54961	9476	5871	9813	2723	1386	5723	2165	1105
Erkek									
2010/2011	28239	3503	2962	9770	1870	1409	3134	652	295
2011/2012	28886	3688	3078	9198	1583	1202	3542	1024	361
2012/2013	15779	4727	3011	1150	1346	1150	458	1212	458
Kadın									
2010/2011	27952	3488	2387	5122	1100	833	3560	695	279
2011/2012	28540	3466	2886	5759	1347	756	3942	847	474
2012/2013	15417	4749	2860	781	1377	781	647	953	647

Kaynak: MEB

Hakkâri ilinde 2012/2013 döneminde ilköğretimden mezun olan 5871 öğrenciden 4888'i genel ve mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere orta öğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 15,8'ne karşılık gelen 983 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. İlköğretimden ayrılma oranı % 15,3 olan Türkiye oranından yüksektir.

Tablo 7. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları,2002-2013

	HAKKARİ			TÜRKİYE		
	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam
2003/2004				1.963.998	1.050.394	3.014.392
2004/2005				1.937.055	1.102.394	3.039.449
2005/2006				2.075.617	1.182.637	3.258.254
2006/2007	10591	4029	14620	2.142.218	1.244.499	3.386.717
2007/2008	11186	3271	14457	1.980.452	1.264.870	3.245.322
2008/2009	12720	4439	17159	2.271.900	1.565.264	3.837.164
2009/2010	13743	5586	19329	2.420.691	1.819.448	4.240.139
2010/2011	14892	6694	21586	2.676.123	2.072.487	4.748.610
2011/2012	14957	7484	22441	2.666.066	2.090.220	4.756.286
2012/2013	9813	5723	15536			

Kaynak: MEB

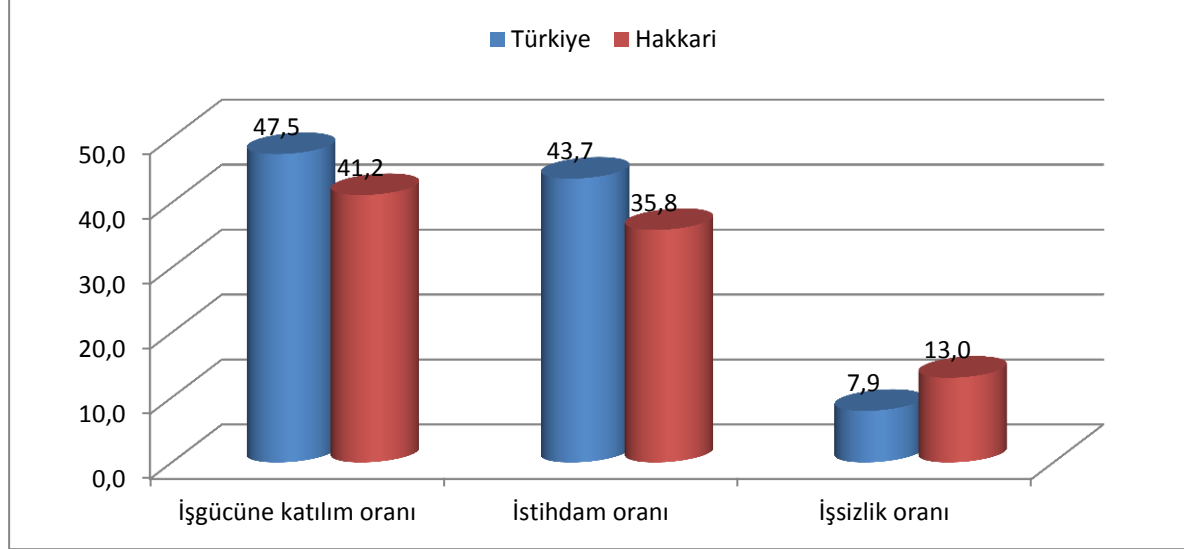
Orta öğretime kayıt olanlar sayısı yıllar itibariyle incelendiğinde hem Hakkâri hem de Türkiye için dikkat çeken husus mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı olan öğrenci sayısındaki artıştır. Genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı da aynı şekilde yıllar itibariyle artış gözlemlenmektedir. Ancak bu durum 2012-2013 eğitim öğretim yılı için geçerli değildir 2012-2013 yılında azalış görülmektedir. Bunun temel nedenlerinden biri Van'ın depremden sonra deprem yaralarını sarmasıdır. Yıllık ortalama artış hızları dikkate alındığında Hakkari ilinde genel orta öğretim artış hızı mesleki ve teknik orta öğretimin artış hızından daha düşüktür.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hane halkı İşgücü Anketleridir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Hakkâri ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının yüksek olmasıdır. İşsizlik oranı 2011 yılı itibariyle %13'tür. Bu oran ile en yüksek işsizlik oranına sahip 80. ildir. İşgücüne katılım oranı % 41,2'dir. İstihdam oranı % 35,8 ile % 43,7 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Grafik-6. İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, , 2012

Kaynak:TÜİK,HİA

2011 yılı verilerine göre Hakkâri ilinde işsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının %5,1 üstündedir. Yıllar itibariyle Hakkâri’de işsizlik, işgücüne katılım ve istihdam oranlarının arttığı, görülmektedir. 2010 yılı sonuçlarına göre¹³ Hakkâri ili istihdam oranı %33,1 işsizlik oranı %17,4’tür.

Hane halkı işgücü İstatistiklerinde işgücü piyasası verilerinden işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı dışında kalan diğer tüm göstergeler bölgesel bazdadır. Yani veriler sadece Hakkâri iline ilişkin olmayıp İBBS 2-TRB2 bölümlenmesi çerçevesinde Muş, Van, Bitlis illerini de kapsamaktadır. TÜİK Hane halkı işgücü Anketlerinin doğrudan Hakkari iline ilişkin bilgi vermemesi ve Hakkari ile birlikte Muş, Van ve Bitlis illerinden edinilen bilgilerin toplamı üzerinden bir değerlendirme yapılması, analizlerde göz önünde bulundurulmalıdır..

2011 yılı verilerine göre bölge 15+yaş kurumsal olmayan nüfus 1.248,000 kişidir.¹⁴ ve bu nüfusun % 25,7’si okur yazar değildir. % 57,1’i lise altı eğitimlidir. % 11,4’ü lise ve dengi okul , %5,7’si yüksekokul mezunudur. Çalışan 521 bin, işsiz 51 bin, işgücü dışı nüfus 676 bin kişidir.

Tablo-8. Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik, Bin Kişi,TRB2,2012

	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü dışı
Okuma yazma	321	98	2	221
Lise altı	713	307	33	372
Lise	142	62	9	72
Yüksek okul	71	54	6	11
Toplam	1.248	521	51	676

Kaynak: TÜİK,HİA

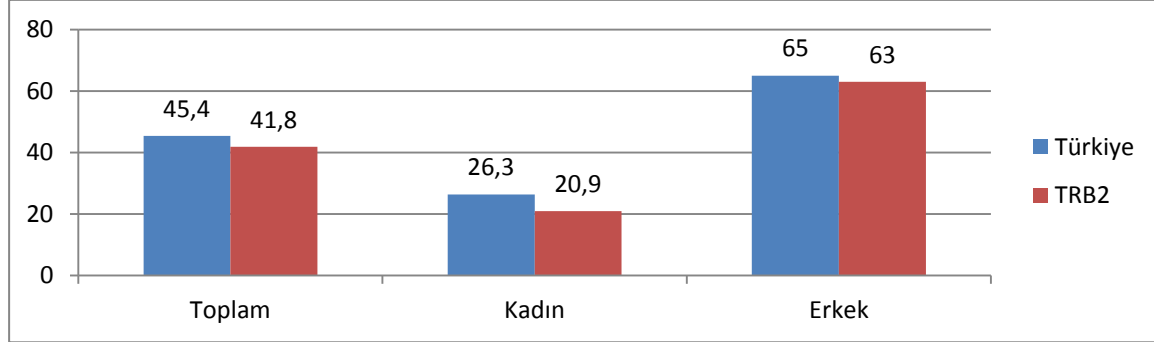
¹³ TÜİK il düzeyinde temel işgücü göstergelerini 2008 yılından itibaren yayınlamaktadır. En son haber bülteni 24/06/2011 tarihinde yayınlanmıştır ve 2010 sonuçlarını içermektedir. 2011 yılı için Nüfus ve Konu araştırması kapsamında açıklanan işgücü piyasası verilerini içeren bilgi notu Ek 4’te bulunmaktadır.

¹⁴ TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastahane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

İstihdam

Bölge istihdam oranı % 41,8'dir. Her 100 erkekten 63'ü (%63,0) her 100 kadından 21'i (%20,9) çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65 olan Türkiye ortalamasından 2 puan, kadın istihdam oranı ise Türkiye ortalamasından (%26,3) 5,4 puan düşüktür. Bu da göstermektedir ki ilin istihdamında oran olarak kadınlar erkeklerin üçte bir oranındadır.

Grafik7. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TRB2,%,2012

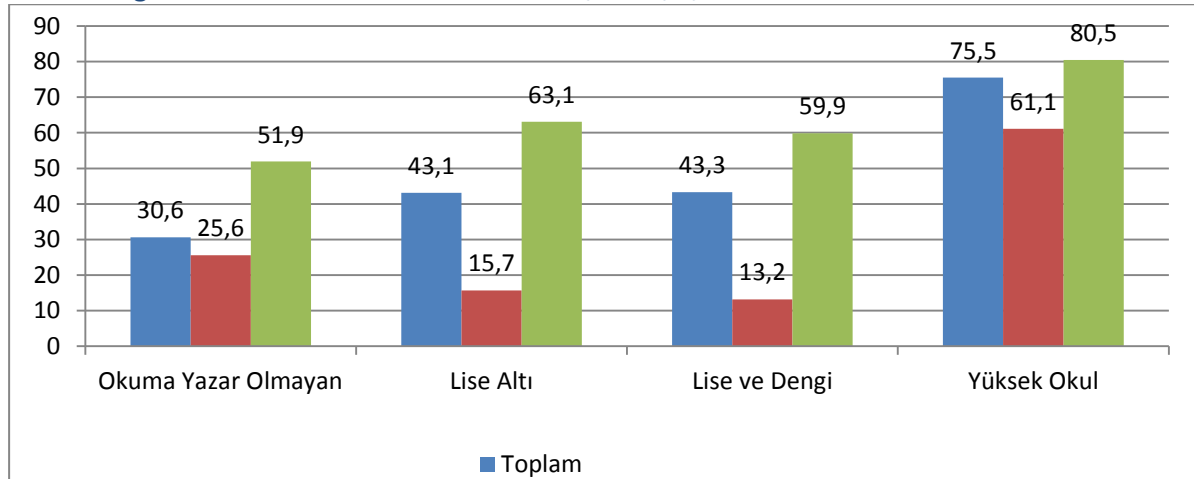

Kaynak: TÜİK,HİA

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle erkeklerde daha belirgindir.

Okuryazar olmayanlarda % 30,6 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde % 43,1'e, lise ve dengi okul mezunlarında % 43,3'e yüksekokul mezunlarında %75,5'e yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde %15,7 olan istihdam oranı 45,4 puan artarak yüksek eğitimlilerde % 61,1'e, erkeklerde 17,4 puan artarak % 63,1'den % 80,5'a yükselmektedir.

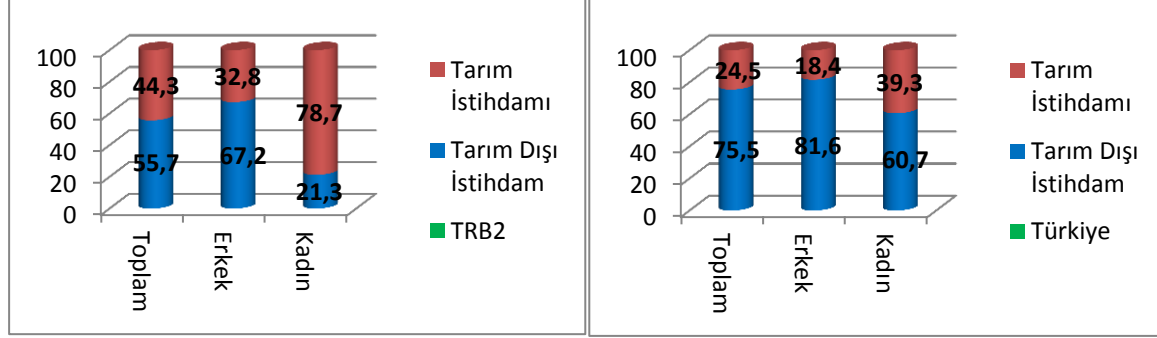
Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu tarım dışı sektörlerde çalışırken, (kadın istihdamının %60,7'si) , bölgede durum bunun tam tersidir. Kadınların %78,7'si tarımda çalışmaktadır. Çalışanların %44,3'ü tarım sektöründedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan %24,5'in çok üzerindedir. Erkeklerin çoğunluğu (%67,2) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, oran Türkiye ortalaması olan %81,6'nın altındadır.

Grafik9. İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı,TRB2,%,2012

Kaynak:TÜİK,HİA

Bölge istihdamının % 18,8'ini okuma yazma bilmeyenler oluştururken, %58,9 'unu da lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarının istihdamdaki oranı % 11,9, yüksek eğitimlilerin oranı da % 10,3'tür.

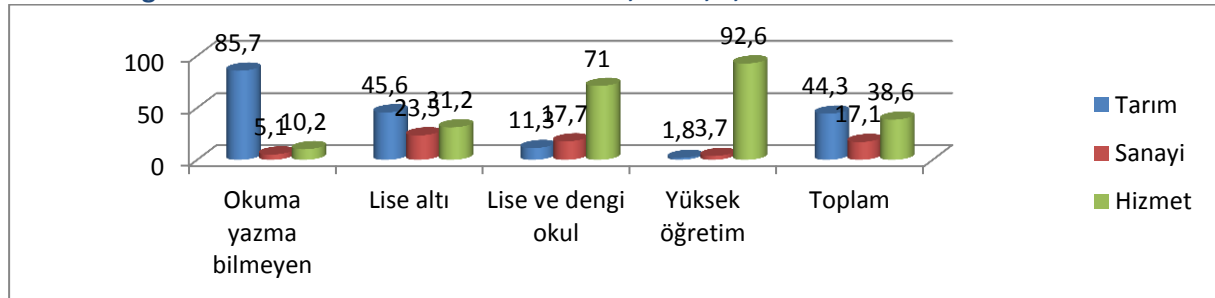
Tablo 9. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TRB2, bin kişi, 2012

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Tarım	84	140	7	1	231
Sanayi	5	72	11	2	89
Hizmet	10	96	44	50	201
Toplam	98	307	62	54	521

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin büyük çoğunluğu (% 85,7) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de %45,6'sı tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 71'i, yüksek eğitimlilerin de % 92,6'sı hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Grafik10. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek istihdam oranı her iki cinsiyette de 25-34 ve 35-54 yaş gruplarındadır ve cinsiyetler arası fark çok fazladır. Bu yaş gruplarında erkeklerdeki istihdam oranı kadınların yaklaşık olarak 3 katıdır. Bu yaş gruplarını 20-24 yaş grubu takip etmektedir

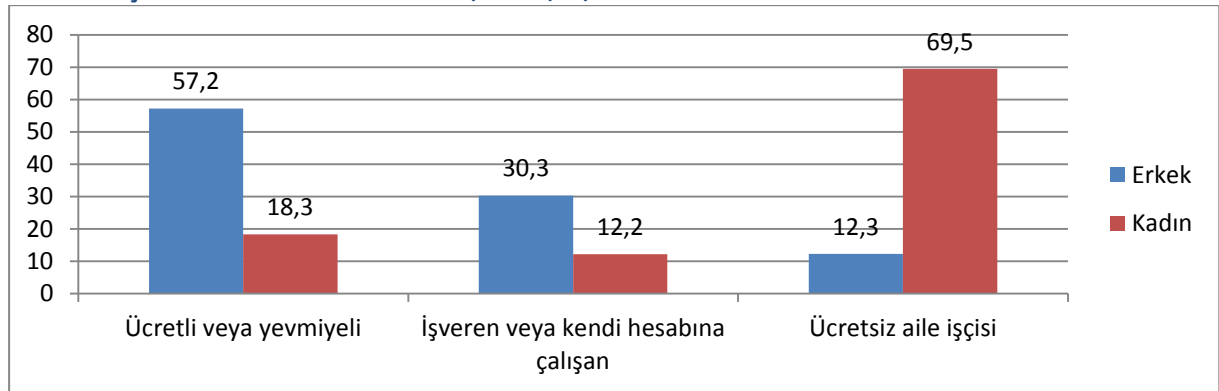
Tablo10.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TRB2, %, 2012

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Toplam	21,7	35,9	51,1	56,9	29,5	41,8
Erkek	34,2	58,9	78,8	80,4	41,8	63
Kadın	8,9	16,9	23,7	30,8	18,9	20,9

Kaynak: TÜİK,HİA

Toplam çalışanların %47,4'ü ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62,9 olan Türkiye ortalamasının çok altındadır. İstihdamın %25,7'si kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün hâkimiyeti ücretsiz aile işçiliğini de beraberinde getirmektedir. Bölgede çalışanların %26,7'si ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %13,1'dir.

Grafik11.İşteki Duruma Göre İstihdam, TRB2, %,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

İşteki durum ve istihdamın sektörle dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin %57,2'si ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken, bu oran kadınlarda %18,3'e gerilemektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %12,3 iken, bu oran kadınlarda %69,5'e çıkmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin %65,4'ünü kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo11. İşteki Duruma Göre İstihdam, TRB2, bin kişi, 2012

	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
ERKEK				
Ücretli veya yevmiyeli	8	82	134	211
İşveren veya kendi hesabına	78	5	35	118
Ücretsiz aile işçisi	42	0	6	48
Toplam	128	87	175	390
KADIN				
Ücretli veya yevmiyeli	0	1	23	24
İşveren veya kendi hesabına	13	2	1	16
Ücretsiz aile işçisi	90	0	1	91
Toplam	103	3	26	131

Kaynak: TÜİK,HİA

Erkek istihdamında hâkim sektör hizmet sektörüdür. Çalışan erkeklerin %44,9'u hizmet sektöründedir. İkinci sırada %32,8 ile tarım sektörü yer almaktadır. Kadın istihdamında hâkim sektör, tarımdır. Çalışan kadınların %78,6'sı tarım sektöründedir. İkinci sırada % 19,8 ile hizmet sektörü yer almaktadır.

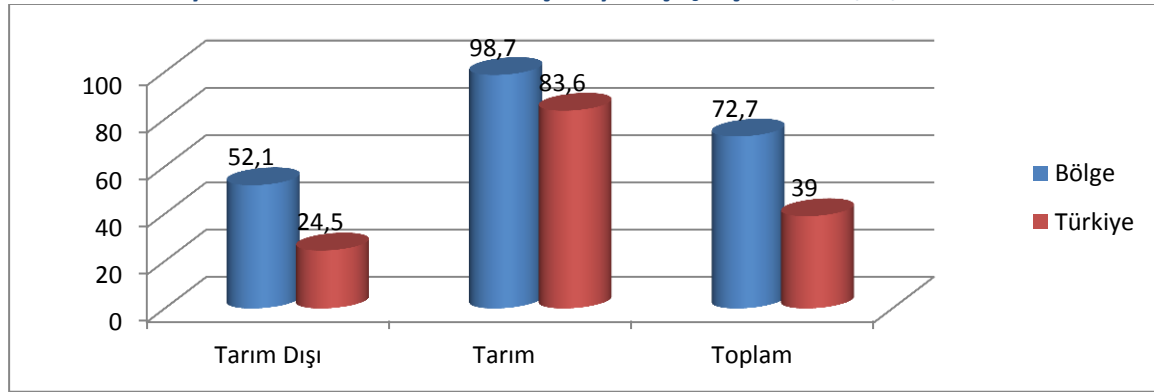
Toplam istihdamın % 17,1'i sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %58,9'u iken, sanayi sektöründe çalışanların %80,9'unu lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %12,2'ünü lise ve dengi okul mezunu, %2,2'sini de yüksekokul mezunudur.

İstihdamın mesleki dağılımında tarım sektörünün istihdamdaki ağırlığına paralel olarak tarım üretiminde çalışanlar ilk sıradadır. Çalışanların % 43'ü tarım üretiminde çalışmaktadır. İkinci sırada %14,4 ile hizmet ve satış elemanları çalışanlar vardır. Büro müşteri hizmetlerinde çalışanlar meslek grupları % 2,9 ve yardımcı profesyonel meslek mensupları ise %2,5 ağırlığındadır

Kayıtdışı İstihdam

Bölge istihdamının % 72,7'si kayıt dışıdır. Bölgenin tarım, tarım dışı sektörler ve toplam kayıt dışı istihdam oranı toplam kayıt dışı istihdam oranı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Bölgede toplam istihdamın %44,3'ü tarımda iken, bu oran Türkiye ortalamasında %24,6'dır. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %52,1, tarım sektöründe %98,7'dir.

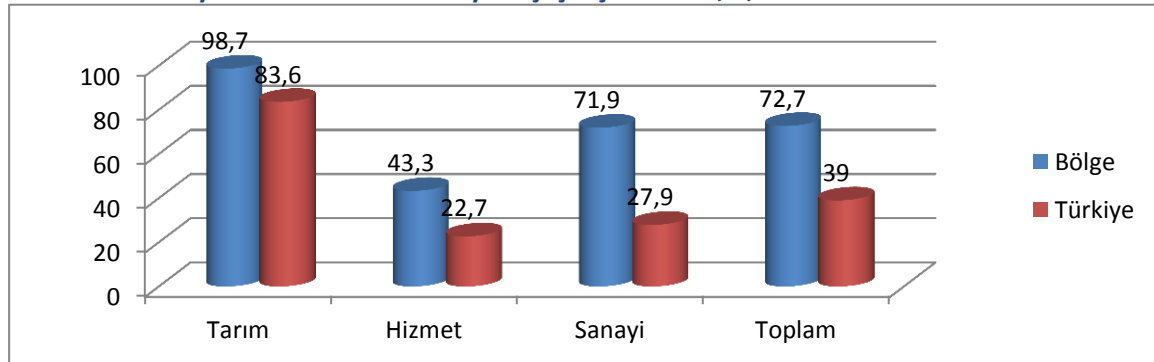
Grafik12. Türkiye ve TRB2 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2012

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede kayıt dışılığın en fazla olduğu tarım dışı sektör sanayi sektörüdür. Sanayi sektöründe %71,9 olan kayıt dışı çalışma oranı hizmetler sektöründe %43,3'e gerilemektedir. Sanayi sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Bunun nedeni sanayi sektöründe çalışanların daha düşük eğitimi olmasıdır. Buna karşılık hizmet sektöründe çalışanların eğitim seviyelerinin yüksekliği hizmet sektörü kayıt dışılık oranını düşürmesine rağmen Türkiye ortalamasından yüksektir. Sanayi sektöründe çalışanların %85,7'si lise altı eğitimi iken hizmet sektöründe çalışanların %46,8'i lise ve yüksekokul mezunudur.

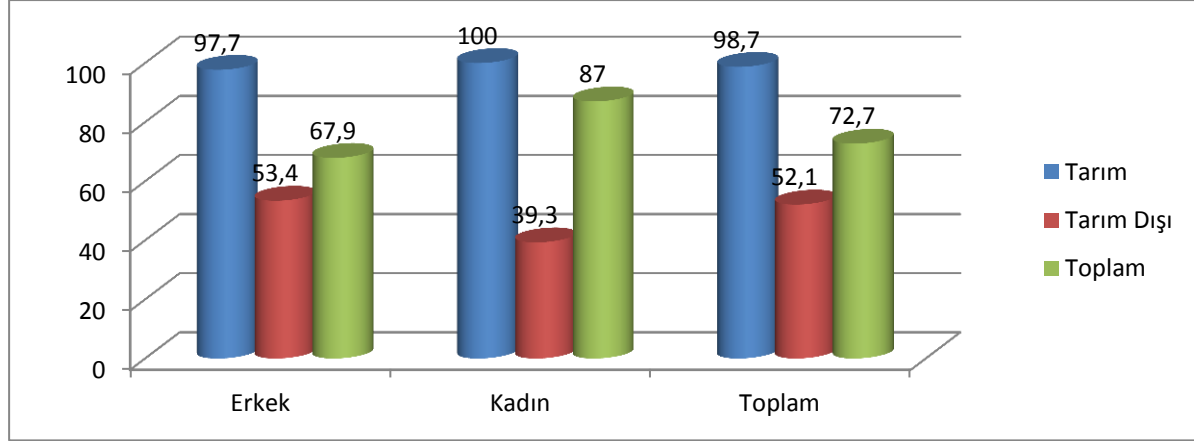
Grafik 13. Türkiye ve TRB2 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%2012

Kaynak: TÜİK,HİA

Kadınlarda kayıt dışı istihdam oranı erkeklerin kayıt dışı oranının fazladır. Erkeklerde %67,9 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda %87'ye yükselmektedir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranlarında cinsiyetler arası fark, erkekler aleyhine olmakla birlikte, aradaki fark tarımdakinden daha fazladır. Tarım dışında erkeklerin %53,4'ü, kadınların da %39,3'ü kayıt dışı çalışmaktadır

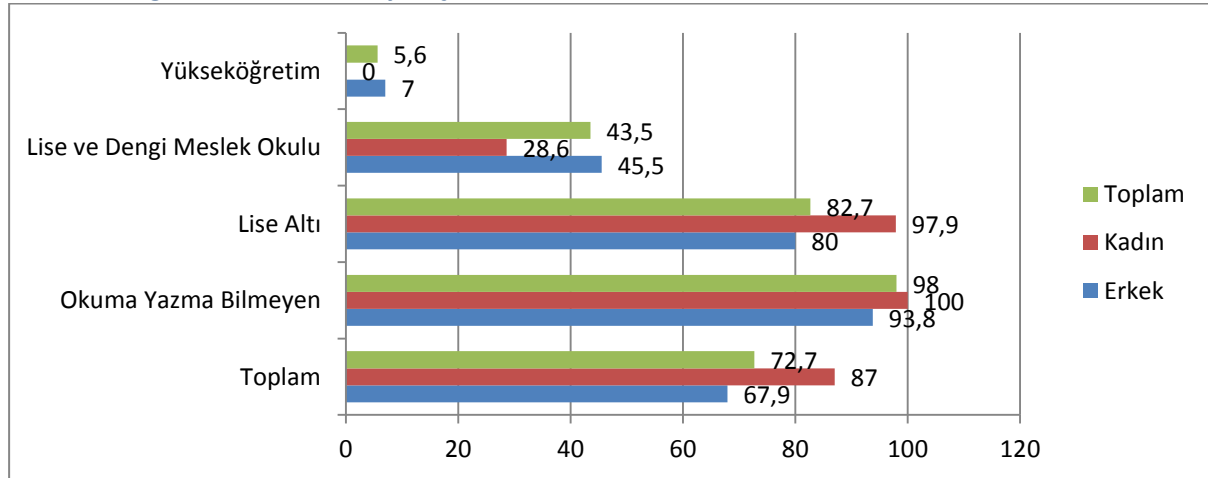
Grafik 14. Tarım ve tarım dışı sektörlerde cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TRB2,%2012

Kaynak: TÜİK,HİA

Kayıt dışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma azalmaktadır. Kayıt dışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır. Erkeklerde %67,9 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda % 87'ye yükselmektedir.

Grafik 15. Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TRB2,%2012

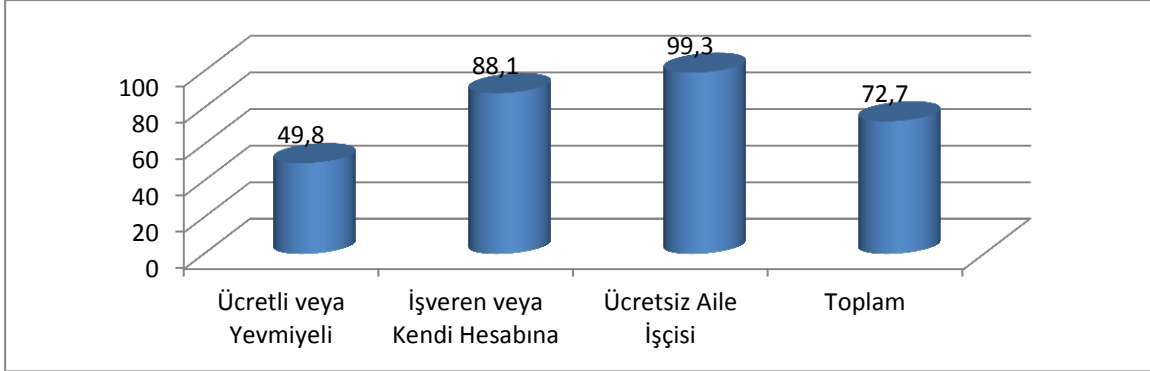

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %100 ile okuma yazması olmayan kadınlardadır. Bu eğitim seviyesinde erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı %93,8'dir. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. En düşük kayıt dışı çalışma oranı %5,6 ile yüksek eğitimlilerdedir ve yüksek eğitilmiş kadınlarda kayıt dışı çalışma yoktur.

Yıllar itibariyle kayıt dışılıkta iyileşme vardır. 2007 yılında %76,3 olan kayıtdışı çalışma oranı, 2012 yılında %72,7'ye düşmüştür.

Grafik 16. İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı,TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

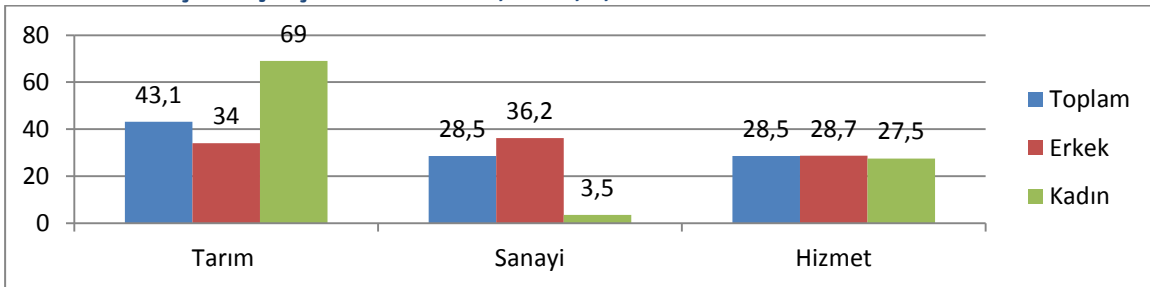
En düşük kayıt dışı istihdam oranı ücretli ve yevmiyeli olarak çalışanlardadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların %49,8'i kayıt dışı istihdam edilmektedir. İşveren ve kendi hesabına çalışanlarda kayıt dışı çalışma oranı %88,1'dir.

Genç İstihdamı

Bölgede 227 bini kadın, 212 bini erkek olmak üzere 418 bin genç¹⁵ bulunmaktadır. Gençlerin 123 bini istihdamda yer almaktadır. Gençlerin istihdam oranı % 27,9'dur. Genç erkeklerin istihdam oranı %44,4, genç kadınların %12,6'dır.

Gençlerin de en fazla çalıştıkları sektör tarımdır. Her çalışan gencin %43,1'i tarım sektöründedir. Tarım sektörünü %28,5 ile tarım ve sanayi sektörleri takip etmektedir. Gençlerde de cinsiyetler arası çalışılan sektörler farklılık göstermektedir. Genç erkeklerin büyük bir kısmı (%36,2) sanayide çalışırken, genç kadınların istihdamında ise tarım sektörü %69 ile ilk sırada yer almaktadır.

Grafik 17. Gençlerin Çalıştıkları Sektörler, TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

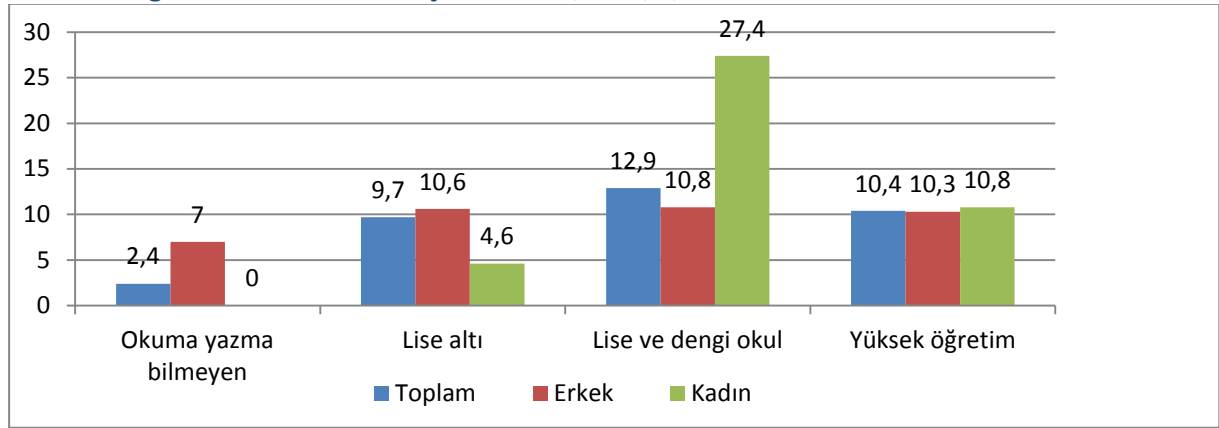
Genç erkeklerin üçte ikisi ücretli ve yevmiyeli olarak çalışırken (%57,2) genç kadınların da (%69) ücretsiz aile işçisidir. Çalışan gençlerin %75,6'sı lise altı eğitimlidir. Düşük eğitim seviyesi ve tarım sektörü kayıtdışılığı da beraberinde getirmektedir. Gençlerin %89,7'si kayıt dışı çalışırken, lise altı eğitimlilerde kayıt dışılık %73'e ulaşmaktadır. Kayıt dışılık %20 ile en düşük yüksek okul mezunlarındadır. Genç erkeklerin %90,1'i, genç kadınların %89'i kayıt dışı çalışmaktadır.

¹⁵ Genç nüfus: 15-24 yaş grubu , TÜİK

İşsizlik

Bölge toplam işsizlik oranı %8,9, erkek işsizlik oranı % 10,3, kadınlarda %4,5'dir. En düşük işsizlik oranı %2,4 ile okur-yazar olmayanlarda iken bunu %9,7 ile Lise altı mezunları izlemektedir. Eğitimsizler ve düşük eğitimliler işgücü piyasası dışında yer almaktadırlar. Lise ve dengi okul mezunlarında %12,9 olan işsizlik oranı yükseköğretim mezunlarında %10,4'dur. Diğer bir ifade ile işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lise veya dengi meslek okulu mezunlarıdır. Yalnız bölgede çok ilginç bir yapı dikkati çekmektedir. Hem lise ve dengi meslek okulu hem de yüksek eğitim işsizlik oranını yükselten kadınlardır. Lise ve dengi meslek okulunda erkeklerde %10,8 olan işsizlik oranı, kadınlarda %27,4'e, yüksek eğitimli erkeklerde %10,3'den kadınlarda %10,8'e ile yükselmektedir. Lise veya dengi meslek okulu kadınlardaki işsizlik oranı, bölgenin en yüksek işsizlik oranıdır. Okuma yazma bilmeyen de işsizlik oranını yükselten erkeklerdir.

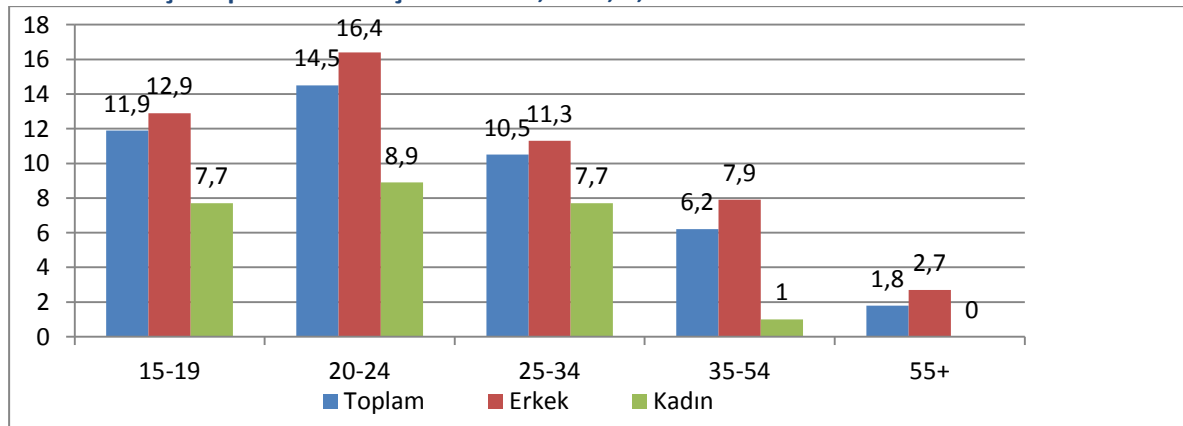
Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

En yüksek işsizlik oranı erkeklerde 20-24 yaş grubunda %16,4, kadınlarda en yüksek işsizlik oranı 20-24 yaş grubunda % 8,9 oranına sahiptir. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranı da 20-24 yaş grubunda 14,5 oranına sahiptir. 20-24 yaş grubunu %11,9 ile 15-19 yaş grubu takip etmektedir. Bu grupta erkeklerde işsizlik oranı %12,9 ile %7,7 olan kadınların işsizlik oranından daha düşük seviyededir.

Grafik 19. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgenin eğitim düzeyine paralel olarak işsizlerin büyük çoğunluğu (%64,7) lise altı eğitimlidir. Lise altı eğitimlilerin neredeyse tamamı (%91) daha önce çalışırken işsiz kalmıştır. Buna karşılık yüksek okul mezunlarının %33,3'ünü ilk kez iş arayanlar oluşturmaktadır.

Tablo12. Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu,TRB2, bin kişi, 2013

	Tarım	Sanayi	Hizmet	İlk kez iş arayanlar	Toplam
Okur yazar değil	0	1	1	0	2
Bir okul bitirmeyen	1	5	1	1	8
İlkokul	1	9	2	0	12
Orta veya dengi meslek okul	0	1	1	0	2
Genel lise	0	2	2	1	5
Lise dengi meslek okul	0	1	1	1	3
Yüksek okul veya fakülte	0	1	3	2	6
İlköğretim	1	4	3	2	10
Toplam	3	24	14	7	48

Kaynak: TÜİK,HİA

Bölgede toplam işsizlerin %15,7'si bir yıldan daha çok süredir iş aramaktadır. Buna karşılık, toplam işsizlerin %82,3'ü bir yıldan az süredir iş aramaktadır. Cinsiyetler arasında iş arama süreleri hem ilk kez iş arayanlarda hem de işi varken işsiz kalanlarda farklılaşmaktadır.

Tablo13. İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TRB2, bin kişi, 2012

İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar ,TRB2 , Bin kişi , 2012			
	Erkek	Kadın	Toplam
1 yıldan az	38	4	42
1 yıl ve daha çok	6	2	8
Toplam ilk kez iş arayan	44	6	50
Toplam işsiz	45	6	51

Kaynak: TÜİK,HİA

İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri erkeklerden daha uzundur. İşgücü piyasasına ilk kez girmek isteyen kadınların %33,3'ü bir yıldan fazla süredir iş ararken, erkeklerde bu oran % 13,6'dır. Tüm işsiz erkeklerin % 84,4'ü, kadınların % 66,7'si bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Eğitim düzeyine göre de iş arama süreleri farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin verilen kayıt dışı çalışmayı daha çok kabul etmeleri, işsizlik sürelerinde de etkili olmaktadır. Lise altı eğitimlilerin %87,9'u bir yıldan daha az sürede iş bulurken, yüksek eğitimlilerin %20'si bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır

Tablo14. Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TRB2, bin kişi, 2012

	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Bekleyen	Toplam
TOPLAM				
Okuma yazma bilmeyenler	2	0	0	2
Lise altı	29	4	0	33
Lise ve dengi meslek okulu	6	3	0	9
Yükseköğretim	5	1	0	5
Toplam	42	8	1	51
ERKEK				
Okuma yazma bilmeyenler	2	0	0	2
Lise altı	27	3	0	31
Lise ve dengi meslek okulu	4	2	0	7
Yükseköğretim	4	1	0	5
Toplam	38	6	1	45
KADIN				
Okuma yazma bilmeyenler	0	0	0	0
Lise altı	2	0	0	2
Lise ve dengi meslek okulu	2	1	0	3
Yükseköğretim	1	1	0	1
Toplam	5	2	0	7

Kaynak: TÜİK, HİA

Genç İşsiz

Bölge işsizlerinin %35,2'sini gençler oluşturmaktadır. İşsizlik oranı genç nüfusta %13,4'tür. 25 yaş ve üzeri nüfustaki işsizlik oranı ise sadece % 7,4'tür.

Tablo15.Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TRB2, bin kişi, 2012

	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü	İşgücü dışı nüfus	İstihdam oranı,%	İşsizlik oranı,%	İşgücü dışı nüfus,%
15-24 yaş	439	123	19	142	298	28	13,4	67,9
25+yaş	809	398	32	431	378	49,2	7,4	46,7
Toplam	1248	521	51	573	676	41,8	8,9	54,1

Kaynak:TÜİK,HİA

Genç işsizlik oranı cinsiyetler arasında çok büyük farklılık göstermektedir. Erkeklerde % 14,5, kadınlarda % 9,7'dir. Gençlerin büyük çoğunluğu çalıştıkları sektörlere bağlı olarak sanayi sektöründe çalışırken işsiz kalmıştır, daha sonra hizmet sektöründe çalışmış olanlar ikinci sıradadır.

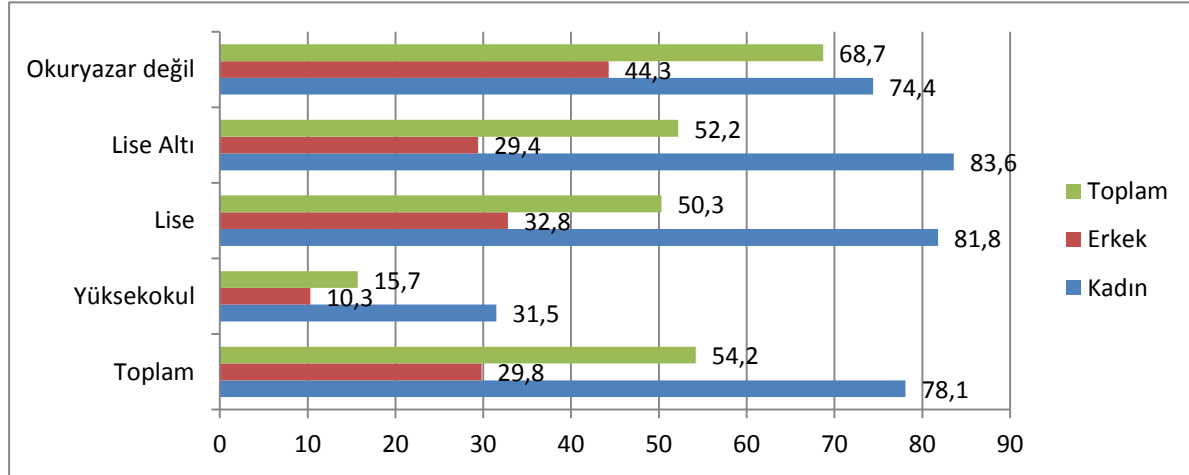
Toplam işsizlerin sadece % 13,7'si ilk kez işgücü piyasasına girmeye çalışmakta, iş aramaktadır. İlk kez iş arayanların 42,9'u kadındır. Kadınlarda işsizlerin çoğunluğunu hizmet sektöründe çalışırken işsiz kalan oluştururken (33,3), erkeklerde işsizlerin çoğunluğunu sanayi sektöründe çalışırken işsiz (53,3) kalan oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışırken işsiz kalanlar toplam işsizlerin % 49'udur.

İşgücü Dışındaki Nüfus

2008 yılında bölgede çalışabilir yaşta nüfusun % 38,9'u işgücüne katılırken, 2011 yılında bu oran % 52,6'ya çıkmıştır. 2012 yılında bölgede çalışabilir yaşta nüfusun % 54,2'si işgücü dışındadır. İşgücü dışında olanların % 10,4'i bölgede kendine göre iş bulamadığı ve çalışmak istediği halde çeşitli nedenlerle iş aramadıklarını beyan eden kişilerden oluşmaktadır. % 17,6'sı eğitim ve öğrenimine devam ederken, % 3,1'i de emeklidir. Çalışabilir yaşta nüfusun % 43,2'si de ev işleri ile meşgul olduğundan işgücü dışındadır.

Cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni farklılaşmaktadır. Çalışabilir yaşta erkek nüfusun % 29,7'si işgücü dışında iken, kadınlarda bu oran % 78,1'e çıkmaktadır.

Grafik 20. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK, HİA

Eğitim düzeyi arttıkça her iki cinsiyette de işgücü dışında kalma azalmaktadır. Bu durum özellikle yüksek eğitimde çok belirgindir. Durum yine kadınların aleyhine olmakla birlikte, yüksek eğitimli kadınların % 31,5'i, erkeklerin % 10,3'ü işgücü dışındadır. Cinsiyetler arası fark 21,2 puandır. Farkın en yüksek olduğu iki grup vardır. Lise altı eğitimliler ve lise mezunları. Her iki grupta da cinsiyetler arası fark kadınlar aleyhine sırasıyla lise altı grubunda 54,2 lise grubunda ise 49 puana kadar ulaşmaktadır.

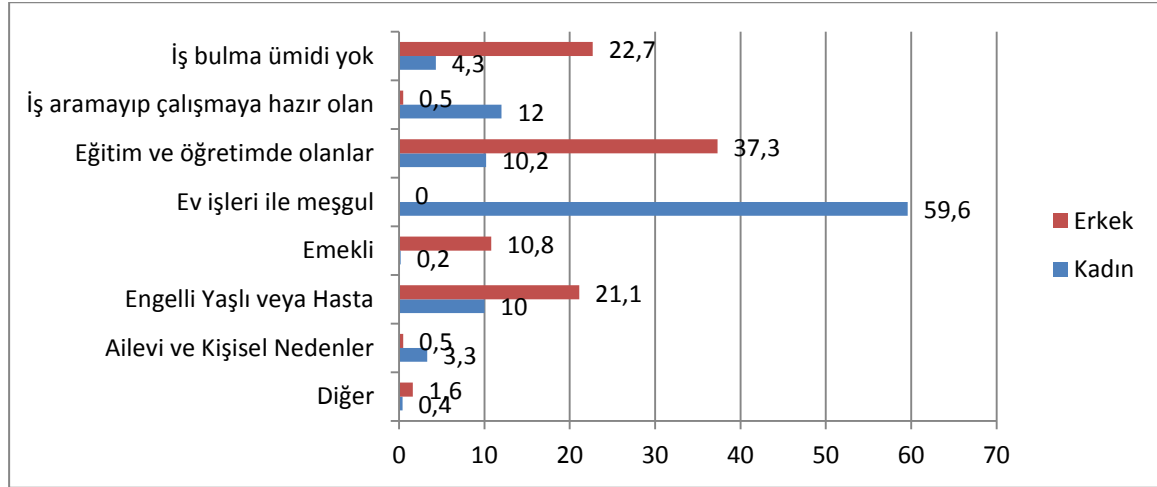
Tablo 16. İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, TRB2, bin kişi, 2012

	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	42	21	63
İş aramayıp çalışmaya hazır olan	11	59	70
Mevsimlik çalışan	0	0	0
Eğitim ve öğretimde olanlar	69	50	119
Ev işleri ile meşgul	0	292	292
Emekli	20	1	21
Özürlü yaşlı veya hasta	39	49	88
Ailevi ve kişisel nedenler	1	16	17
Diğer	3	2	5
Toplam	185	490	675

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %59,6 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %37,3 ile eğitim ve öğretimde olanlar yer almaktadır. İşgücü dışındaki kadın nüfusun sadece %0,2'si emeklidir. Erkeklerde ikinci sırada %22,7 ile iş bulma ümidi olmayanlar yer alırken, kadınlarda bu oran %4,5'tir. Erkeklerde dikkat çeken diğer bir husus iş bulma ümidi olmadığı veya diğer nedenlerle çalışmak istedikleri halde iş aramayanların işgücü dışındaki erkeklerin % 28,6'sını oluşturmalarıdır.

Grafik -21. Nedene ve Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı,TRB2,%,2012

Kaynak: TÜİK,HİA

İşgücü Dışındaki Genç Nüfus

Bölgedeki 439 bin gencin 123 bini çalışmakta, 19 bini de iş aramaktadır. 298 bin genç de işgücü dışındadır. İşgücü dışı nüfusun %44,1'sini genç nüfus oluşturmaktadır. İşgücü dışındaki gençlerin %38,6'sı (114 bin genç) eğitim ve öğretim hayatına devam etmektedir, ikinci sırada %33,6 (100 bin genç) ile ev işleri ile meşgul olanlar yer almaktadır.

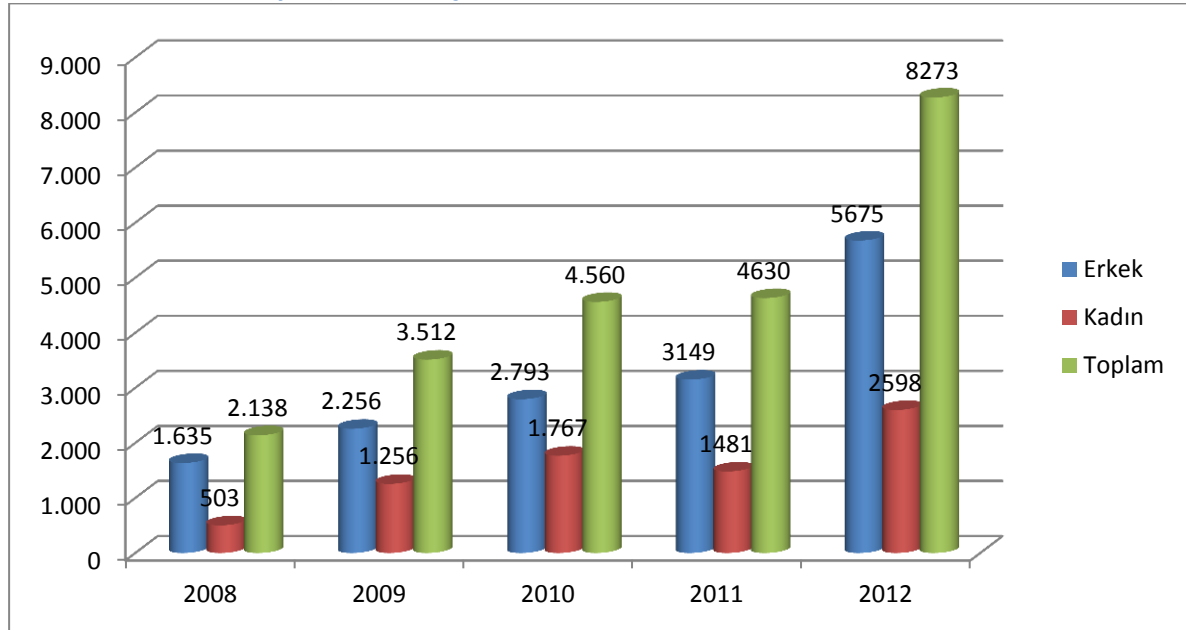
Her iki cinsiyette de işgücü dışında bulunma nedenleri ve oranları farklılık göstermektedir. İşgücü dışındaki genç erkeklerin %64,7'si eğitim ve öğretimlerine devam etmekte, genç kadınların %51'i ev işleri ile meşgul olma yer almaktadır. Genç kadınların %24 'ü ise eğitim öğretime devam ettikleri için iş gücü dışında yer almaktadırlar.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibarıyla mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektöre dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Hakkâri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü yıllar itibarıyla başvuran kişi sayılarına baktığımızda 2008 yılından 2012 yılına kadar genel olarak başvuruların arttığı görülmektedir. Yıllar itibarıyla 2001 yılında başvuran sayısında azalma yaşansa da 2012 yılında başvurular artmıştır. 2008 yılında toplam başvuru 2138 kişi iken 2012 yılında bu sayı 6135 kişi artarak 8273 kişi olmuştur. Erkek ve kadınlarda başvurulara baktığımızda yıllar itibarıyla erkek başvuruların, kadın başvurularından fazla olduğu görülmektedir. 2008 yılında kadın başvuru sayısı 503 kişi iken 2012 yılında başvuru sayısı 2598 kişi olmuştur. 2008 yılında erkeklerde başvuru sayısı 2138 kişi iken 2012 yılında başvuru sayısı 5675 kişidir.

Grafik 22. Yıllar itibarıyla İŞKUR'a Başvurular, Hakkari, 2008-2012

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında eğitim durumlarına göre yapılan başvuruları istatistikleri incelediğimizde Hakkari Çalışma ve İş Kurumuna toplamda 8273 kişi başvurmuş, bunların 5675'i erkek ve 2598'i kadındır. Toplamda en fazla başvurunun ilköğretim seviyesinde olup bu sayı toplam başvuruların %40,5'ni oluşturmaktadır. İkinci en fazla başvuru %32,5 ile ortaöğretim kişilerdir. En az başvuru 6 kişi ile yüksek lisans öğrenim seviyesindedir. Erkek ve kadınlarda eğitim durumlarına göre başvurulara baktığımızda erkeklerde ve kadınlarda en fazla ilköğretim seviyesindedir. Başvuru olanları ise şu şekildedir; erkeklerde %41,4 kadınlarda ise bu oran %38,4'tür. Toplamda doktora seviyesinde hiç başvuru alınmamıştır.

Tablo 17. Eğitim Durumlarına Göre İŞKUR'a Başvurular, Hakkari, 2012

HAKKARİ			
Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okıma-Yazma bilmeyenler	114	141	255
Okur-Yazar Olanlar	745	484	1.229
İlköğretim	2.348	997	3.345
Ortaöğretim	1.924	763	2.687
Önlisans	370	159	529
Lisans	169	53	222
Yüksek Lisans	5	1	6
Toplam	5.675	2.598	8.273

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Hakkâri'de en fazla başvuru yapılan ilk 10 mesleği Türkiye'de en fazla başvuru yapılan ilk 10 meslek ile karşılaştırdığımızda benzer özellikler göstermektedir. Hakkâri ve Türkiye'de en fazla başvuru alınan meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Hakkâri'de yapılan başvuruların %65,5'i beden işçisi (genel) mesleğindedir. Hakkâri ve Türkiye'de en fazla başvuru alınan ilk üç meslek aynıdır.

Tablo 18. En Fazla Başvuru Alınan ilk 10 Meslek,2012

HAKKARİ		TÜRKİYE	
Meslek	Başvuru	Meslek	Başvuru
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5419	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	572.862
BÜRO MEMURU (GENEL)	891	BÜRO MEMURU (GENEL)	100.687
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	174	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	86.976
BİLGİSAYAR OPERATÖRÜ	118	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53.649
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	94	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.515
KİLİM DOKUYUCU (EL TEZGAHI)	77	SEKRETER	36.929
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	53	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33.993
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	50	ÖN MUHASEBECİ	30.406
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	48	GARSON (SERVİS ELEMANI)	27.132
KALORİFER ATEŞÇİSİ (KATI VE SIVI YAKIT)	48	MUHASEBECİ	25.799

Kaynak: İŞKUR

Tablo 19. En Fazla Başvuru Olan ve En Fazla Açık İş Olan ilk 10 Meslek,%, Hakkari,

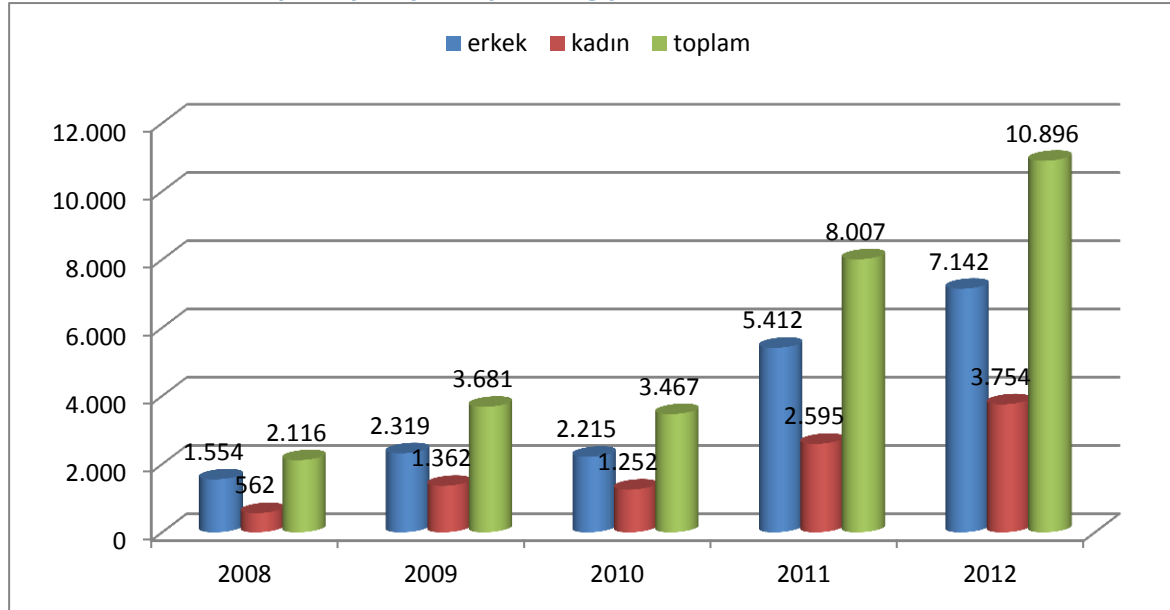
Enfazla başvuru alan meslekler	ağırlığı	enfazla açık iş olan meslekler	ağırlığı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	65,5%	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	93,3%
BÜRO MEMURU (GENEL)	10,8%	DİĞER ÖĞRETMENLER	1,8%
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	2,1%	ELEKTRİK TEKNİKERİ	0,9%
BİLGİSAYAR OPERATÖRÜ	1,4%	ECZACI KALFASI	0,7%
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	1,1%	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	0,4%
KİLİM DOKUYUCU (EL TEZGAHI)	0,9%	KASİYER	0,2%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	0,6%	ELEKTRİK MÜHENDİSİ	0,2%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0,6%	ELEKTRİK VE ELEKTRONİK MÜHENDİSİ	0,2%
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	0,6%	AŞÇI	0,2%
KALORİFER ATEŞÇİSİ (KATI VE SIVI YAKIT)	0,6%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	0,2%

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında en fazla başvuru olan meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleği karşılaştığımızda en fazla başvurusu alınan ile en fazla açık iş olan meslek aynı olup bu meslek beden işçisi (genel)dir. Beden işçisi (temizlik) açık işlerdeki oranı %0,4 iken yapılan başvurularda bu oran artmakta olup bu oran %2,1'dir.

Hakkari'de yıllar itibariyle kayıtlı işsizlerin değişimine baktığımızda yıllar itibariyle kayıtlı işsiz sayısı artmaktadır. 2008 yılında kayıtlı işsiz sayısı 1554 iken bu sayı 2012 yılında 10896 kişi olmuştur. Erkek ve kadın kayıtlı işsiz sayısına baktığımızda erkek işsiz sayısı daha fazladır. 2012 yılında kayıtlı erkek işsiz oranı %65,5 ve kayıtlı kadın işsiz sayısı %34,5'tir.

Grafik 23. Yıllar İtibariyle Kayıtlı İşsiz Sayının Değişimi, Hakkari,2008-2012

Kaynak: İŞKUR

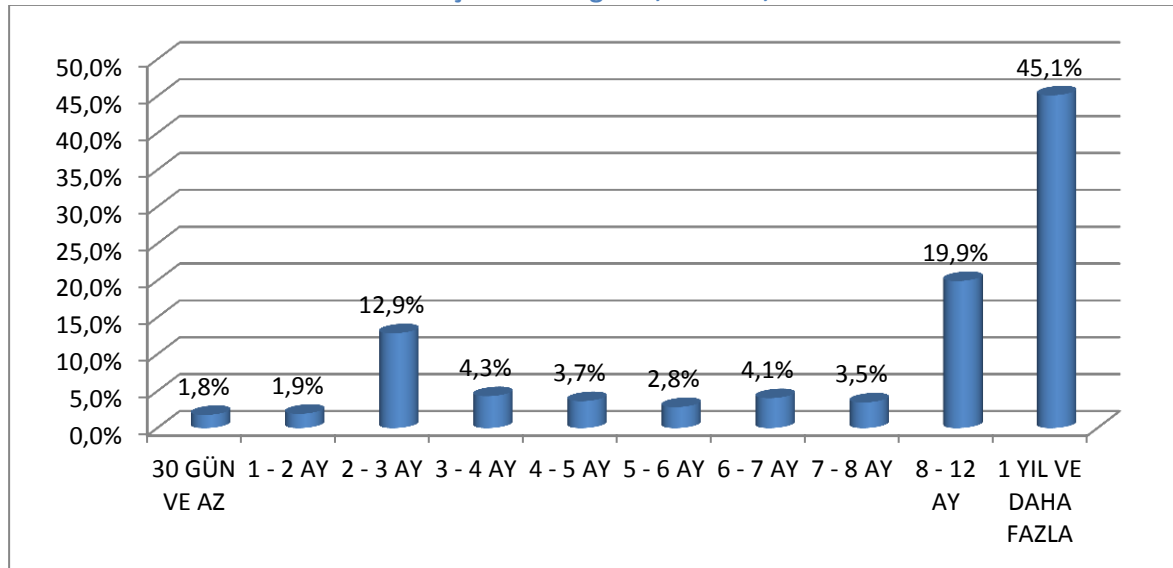
Tablo 20. En Fazla İşsiz Bulunduğu ilk 10 Meslek,2012

HAKKÂRİ		TÜRKİYE	
MESLEKLER	Kayıtlı İşsiz Sayısı	MESLEKLER	Kayıtlı İşsiz Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	6795	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	580.621
BÜRO MEMURU (GENEL)	1231	BÜRO MEMURU (GENEL)	142.007
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	259	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	92.007
BİLGİSAYAR OPERATÖRÜ	228	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.614
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	147	SEKRETER	46.050
TARIM İŞÇİSİ-KARMA ÇİFTÇİLİK (BİTKİSEL ÜRETİM VE HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ)	94	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45.512
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	90	ÖN MUHASEBECİ	38.206
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	80	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	35.912
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	79	MUHASEBECİ	32.002
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	69	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	26.951

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Hakkâri’de en fazla işsiz bulunduğu ilk 10 mesleği Türkiye’de en fazla işsiz bulunduğu ilk 10 mesleği ile karşılaştırdığımızda benzer özellikler göstermektedir. Hakkâri ve Türkiye’de en fazla işsiz bulunduğu meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Hakkâri’de kayıtlı işsiz %62,3’ü beden işçisi (genel) mesleğinde olup bu oran Türkiye’de %24,5’tir. Hakkâri ve Türkiye’de en fazla işsiz olduğu ilk 10 meslek birbirine çok yakın olup bazı sıralamalarda farklılık göstermektedir.

Grafik 24. Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, Hakkari, 2012

Kaynak: İŞKUR

Hakkari’de 2012 yılında kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine göre dağılımına baktığımızda en fazla kayıtlı işsizlerin %45,1’inin 1 yıl ve daha fazla bekleme süresi olduğu görülmektedir. İkinci en fazla bekleme süresi %19,9 ile 8-12 ay arasındadır. En az bekleme süresi 30 gün ve daha az beklemedir.

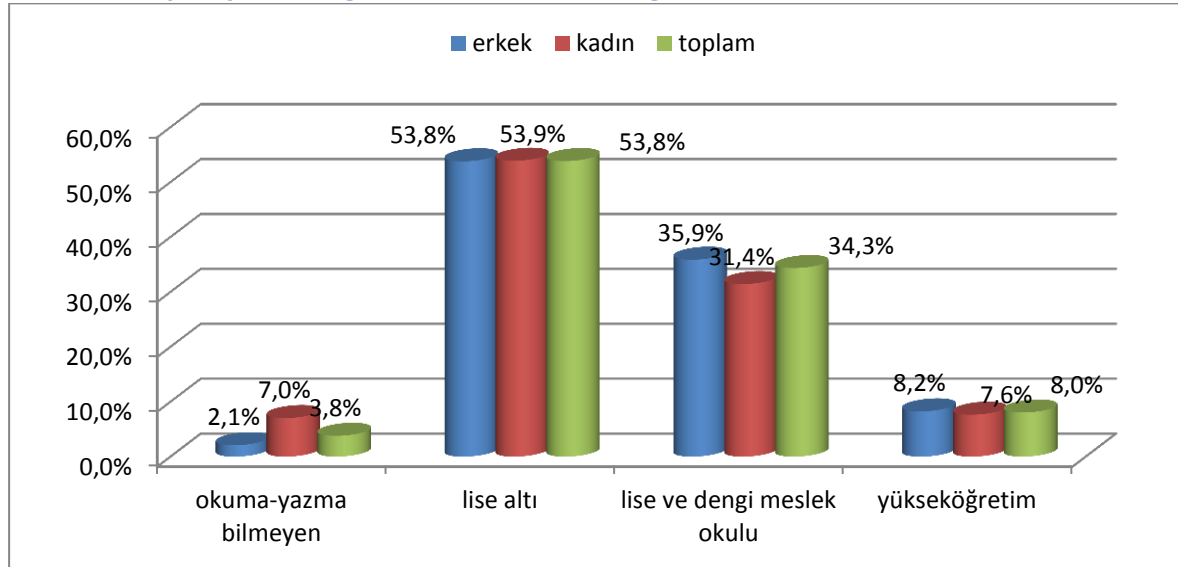
Tablo 21. Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Hakkari,2012

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	484	281	765
20-24	1.860	1.184	3.044
25-29	1.603	842	2.445
30-34	1.379	658	2.037
35-39	783	338	1.121
40-44	485	197	682
45-49	291	101	392
50-54	145	70	215
55-59	75	36	111
60-64	23	31	54
65+	14	16	30

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İŞKUR İstatistiklerine göre Hakkari’de en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 27,9’u bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %22 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkcaya kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin üçte ikisini oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde % 7 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında % 3,5’tir.

Grafik 25. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları,%, Hakkari,2012

Kaynak: İŞKUR

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 53,8 ile % 45,1 olan Türkiye toplamının üstünde iken ve lise ve dengi meslek okulu mezunlarının payı % 34,3 ile % 30 olan Türkiye toplamından daha yüksektir. Hakkari’de yükseköğretim mezunlarının payı %8,0 ile %19,0 olan Türkiye toplamından düşüktür.

2012 yılında Hakkâri’de en fazla açık iş bulunan ilk 10 mesleği Türkiye’de en fazla açık iş bulunan ilk 10 meslek ile karşılaştırdığımızda benzer özellikler göstermektedir. Hakkâri ve Türkiye’de en fazla açık iş bulunan meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Hakkâri’de yapılan başvuruların %65,5’i beden işçisi (genel) mesleğindedir. En fazla açık iş bulunan ilk meslek beden işçisi olup toplamda açık işlerin %93,3’ünü kapsamaktadır. Türkiye’de bu oran %41,9’dur. 2013 yılındaki 14.458 işsiz kaşın ilde 507 açık iş mevcuttur. Geçmiş yıllarda olduğu gibi 2013 yılında da kamunun istihdam yaratma gücü çok yüksektir. Açık işlerin % 88 ‘ i kamu sektörüne aittir.

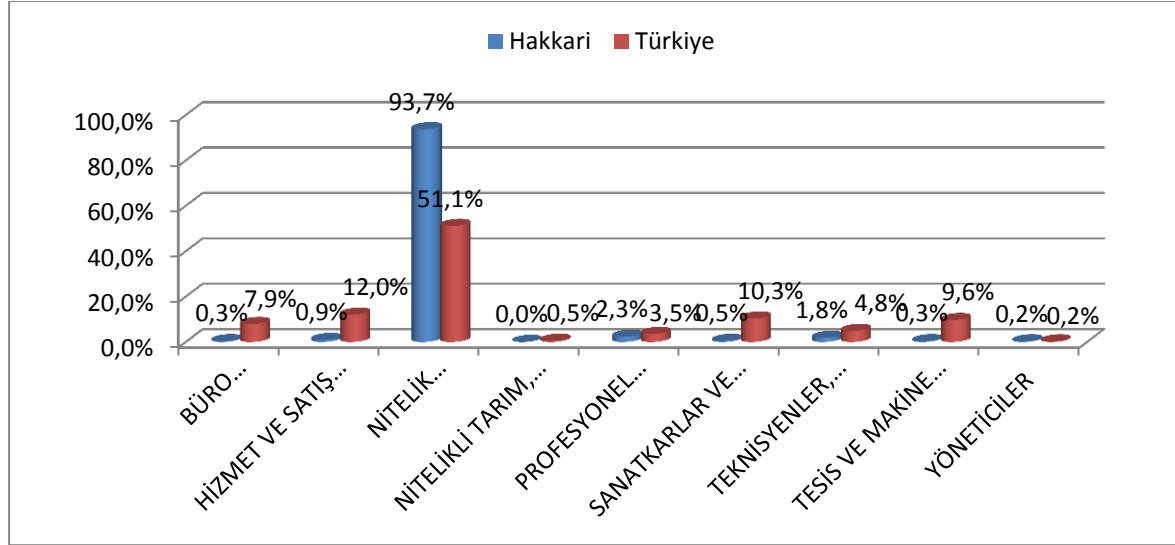
Tablo 22. En Fazla Açık İş Bulunan ilk 10 Meslek, 2012

HAKKARİ		TÜRKİYE	
Meslekler	Açık İş Sayısı	Meslekler	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1192	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	366.718
DİĞER ÖĞRETMENLER	23	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	48.132
ELEKTRİK TEKNİKERİ	12	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	43.931
ECZACI KALFASI	9	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	22.153
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	5	BÜRO MEMURU (GENEL)	20.913
KASİYER	3	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	20.446
ELEKTRİK MÜHENDİSİ	3	MAKİNECİ (DİKİŞ)	18.058
ELEKTRİK VE ELEKTRONİK MÜHENDİSİ	3	GARSON (SERVİS ELEMANI)	15.768
AŞÇI	2	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	13.197
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2	REYON GÖREVLİSİ	11.054

Kaynak: İŞKUR

Hakkâri’de ana meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımını Türkiye ana meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımını karşılaştırdığımızda en fazla açık iş Hakkâri’de %93,7 ve Türkiye’de de %51,1 ile nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir. İkinci olarak en fazla açık iş Hakkâri’de %1,8 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı personel meslek mensupları iken Türkiye’de hizmet ve satış elemanlarındadır. Hakkâri’de nitelik gerektirmeyen meslekler oranı çok yüksek olup Türkiye’de durum yarıdır. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde 507 açık işin %50’si nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir.

Grafik 26. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%, Hakkari,2012

Kaynak: İŞKUR

Tablo 23. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı,%, 2012

SEKTÖRLER	HAKKARİ	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	9,3%	4,4
Diğer hizmet faaliyetleri	0,5%	9,1
Eğitim	64,4%	3,9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1,4%	0,7
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	1,1
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,1
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri	0,0%	0,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,7%	8,6
İmalat	1,6%	33,9
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	1,4
İnşaat	10,1%	5,4
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,0%	1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,2%	5,4
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	0,0%	0,4
Madencilik ve taş ocaklığı	0,0%	0,8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	6,7
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5,6%	1,5
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	2,3%	1,6
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,8%	9,5
Ulaştırma ve depolama	2,0%	4,2

Kaynak: İŞKUR

Hakkari’de sektörlere göre açık işerin dağılımı ile Türkiye sektörlere göre açık işlerin dağılımını karşılaştırdığımızda açık işler sektörler bazında farklılıklar göstermektedir. En fazla açık iş Hakkari’de %64,4 ile eğitim sektöründe iken Türkiye’de %33,9 ile imalat sektöründedir. Hakkari’de ikinci olarak en fazla açık iş %10,1 ile inşaat sektöründe iken Türkiye’de ikinci en fazla açık iş Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründedir. Hakkari’de tüm sektörlerde açık iş bulunmuyor. Gayrimenkul faaliyetleri, uluslararası örgütler ve temsilciler gibi sekiz sektörde açık iş bulunmuyor. Türkiye’de bütün sektörlerde açık iş bulunup uluslararası örgütler ve temsilcilerinin faaliyetleri sektörü %0,0 görünmesini sebebi çok düşük değer olmasıdır ve 49 açık iş alınmıştır. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde alınan 507 açık işin %30’u imalat ve %8’i inşaat sektörüdür. İnşaat sektörü oranı artmıştır.

Hakkari’de 2012 yılı sosyal durumlarına açık işler istatistiğini incelediğimizde açık işler içinde %2,0 oranında engelli ve % 97,7 normal ve % 0,3 Eski hükümlü-TMY(terörle mücadelede yaralanan) sosyal durumunda açık iş alınmıştır.

İlde 2012 yılı itibariyle 1215 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı¹⁶ %95,1’dir ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir.

2013 yılı itibariyle 289 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir. Bu düşüşteki sebep kamu kurumlarının yerleştirmedeki azlığıdır.

Tablo 24. İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012

	Sektörler	Açık iş	İşe yerleştirilenler	İşe yerleştirme
HAKKARI	Tarım dışı	1248	1188	95,1
	Tarım	29	27	93,1
	Toplam	1277	1215	95,1
TÜRKİYE	Tarım dışı	975888	543621	55,7
	Tarım	15916	12966	81,5
	Toplam	991804	556587	56,1

Kaynak: İŞKUR

Erkekler de en fazla işe yerleştirme 25-29 yaş grubundadır. Kadınlarda ise işe yerleştirme en fazla 20-24 yaş grubundadır İşe yerleştirilen her 5 kişiden biri bu yaş gruplarındadır. Aynı eğilim Türkiye toplamında da görülmektedir. Yaş arttıkça beklendiği gibi işe yerleştirme oranları azalmaktadır.

Kayıtlı işsizlerin % 34’ü işsiz iken işe yerleştirilenlerin % 43’ü kadındır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından yüksektir. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin % 28’i kadındır.

İşe yerleştirmeler bir önceki yıla paralellik göstermektedir.2013 yılında da en fazla işe yerleştirme 25-29 yaş grubudur. aynı durum Türkiye toplamında da görülmektedir.

¹⁶ İşe yerleştirme oranı: İşe yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

Tablo 25. Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	HAKKARİ			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	80	16	96	24.961	14.201	39.162
20-24	239	70	309	88.397	39.393	127.790
25-29	270	47	317	88.408	31.386	119.794
30-34	202	31	233	69.815	28.025	97.840
35-39	103	22	125	47.764	23.797	71.561
40-44	65	8	73	33.708	16.386	50.094
45-49	43	8	51	22.844	8.340	31.184
50-54	10	0	10	9.603	2.969	12.572
55-59	1	0	1	4.043	874	4.917
60-64	0	0	0	1.157	196	1.353
65+	0	0	0	279	41	320
Toplam	1.013	202	1.215	390.979	165.608	556.587

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirilenlerin % 43,6'i ilköğretim mezunudur. Bu oran % 57,2 olan Türkiye toplamının altındadır. İşe yerleştirilen erkeklerin % 44,9'si, kadınların % 37,1'i ilköğretim mezunudur. İkinci sırada % 32,5 ile ortaöğretim olanlar gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece %8,5 'i ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora mezunlarını da içeren yüksek eğitilmişlerdir.

Tablo 26. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	HAKKARİ			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma yazma bilmeyenler	6	7	13	1.739	863	2.602
Okur-yazar olanlar	114	59	173	15.200	5.765	20.965
İlköğretim	455	75	530	229.017	89.619	318.63
Ortaöğretim	345	50	395	113.021	46.740	159.76
Ön lisans	68	9	77	19.487	13.060	32.547
Lisans	24	2	26	12.229	9.196	21.425
Yüksek lisans	1	0	1	280	364	644
Doktora	0	0	0	6	1	7
Toplam	1.013	202	1.215	390.979	165.608	556.58

Kaynak: İŞKUR

Tablo 27. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

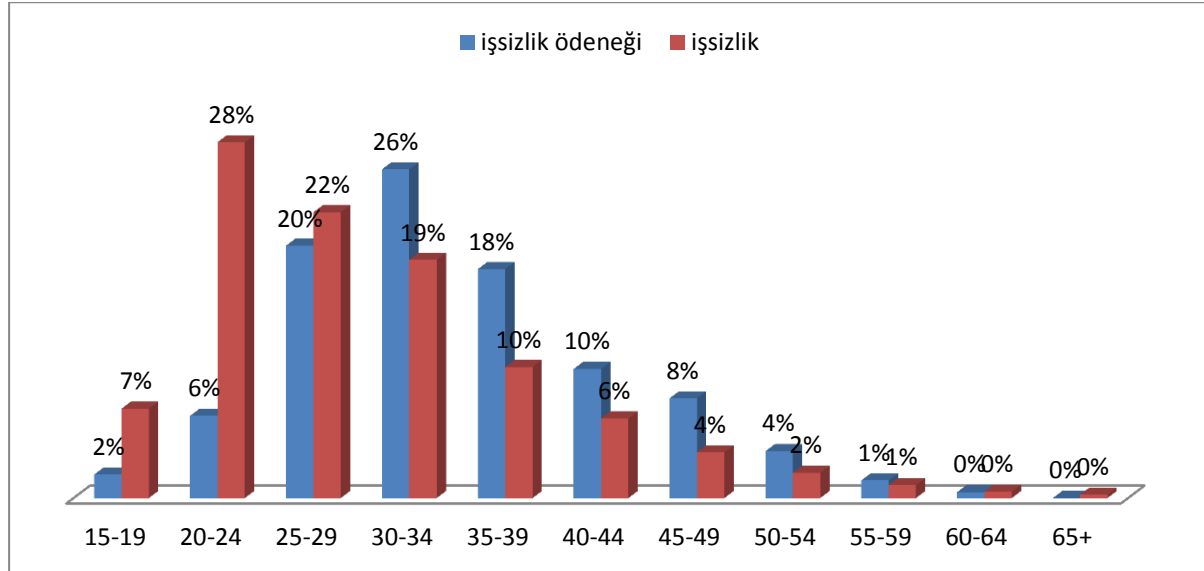
	HAKKARİ	TÜRKİYE
	Toplam	Toplam
15-19	4	958
20-24	14	25.343
25-29	43	80.598
30-34	56	91.279
35-39	39	69.412
40-44	22	53.790
45-49	17	32.843
50-54	8	8.068
55-59	3	2.817
60-64	1	429
65+	0	182
Toplam	217	365.719

Kaynak:İŞKUR

En yüksek işsizlik ödeneği başvurusu 30-34 yaş grubundadır. Bunu 25-29 yaş grubu takip etmektedir. İşsizlik ödeneğinde çalışma sürelerinin etken olması nedeni ile işsizlik ve işsizlik ödeneği dağılımı arasında bir paralellik “olmaması” beklenmektedir. En yüksek işsizlik oranı 20-24 yaş grubunda iken en yüksek işsizlik ödeneği 30-34 yaş grubundadır

En yüksek işsizlik oranı 2012 yılında olduğu gibi 2013 yılında da 30-34 yaş grubu oluşturmaktadır.

Grafik 27. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik ve İşsizlik Ödeneği Oranları, Hakkari,%,2012

Daha büyük yaş gruplarında da beklendiği gibi işsizlik ödeneğinin payı, işsizlerin payından daha yüksektir. İlde işsizlik ödeneğine en çok başvuru 30-34 yaş grubundaki erkeklerdedir.

Tablo 28. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

Eğitim durumu	HAKKARİ			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma yazma bilmeyenler	4	1	5	1417	1026	2443
Okur yazar olanlar	30	5	35	2265	1010	3275
İlköğretim	87	3	90	144185	38436	182621
Ortaöğretim	62	4	66	75717	39121	114838
Önlisans	10	3	13	11817	12670	24487
Lisans	5	3	8	19429	16960	36389
Yüksek Lisans	0	0	0	761	845	1606
Doktora	0	0	0	32	28	60
Toplam	198	19	217	255623	110096	365719

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularında erkeklerde en fazla başvuru ilköğretim kadınlarda en fazla başvuru orta öğretim seviyesindedir.

Tablo 29. Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012

	HAKKARİ		TÜRKİYE	
	Kurs Sayısı	Katılan sayısı	Kurs Sayısı	Katılan sayısı
TYÇP	27	1475	4936	186599
Staj	8	21	8018	18570
İstihdam garantili işgücü yetiştirme kursları	4	101	4564	116451
Diğer kurslar	20	455	9833	143025
Toplam	59	2052	27351	464645

Kaynak: İŞKUR

2012 yılsonuna kadar İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 59'dur. Açılan kursların %6,8'i istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara, toplam kurs katılımcıların %4,9'u olan 101 kişi katılmıştır. Hem açılan istihdam garantili kurs sayısı, hem de bu kurslara katılma oranları Türkiye ortalamasının altındadır.

2013 yılı ocak eylül ayları itibari ile açılan kurs sayısı 131'dir.

Tablo 30. Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	HAKKARİ			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kursa katılan sayısı	1492	545	2037	276901	187744	464645
Kursa katılan sayısı%	73.2	26.8	100.00	59.6	40.4	100.00

Kaynak: İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo31: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	Kapsamı	Period	Sınıflamalar	Yöntem	GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI ¹⁷	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	12.712
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	71.001
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	275.099
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	255.938
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	218.068
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	198.479
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	159.862
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	5.941
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	5.225
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	53.164
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	87.719

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

¹⁷ Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

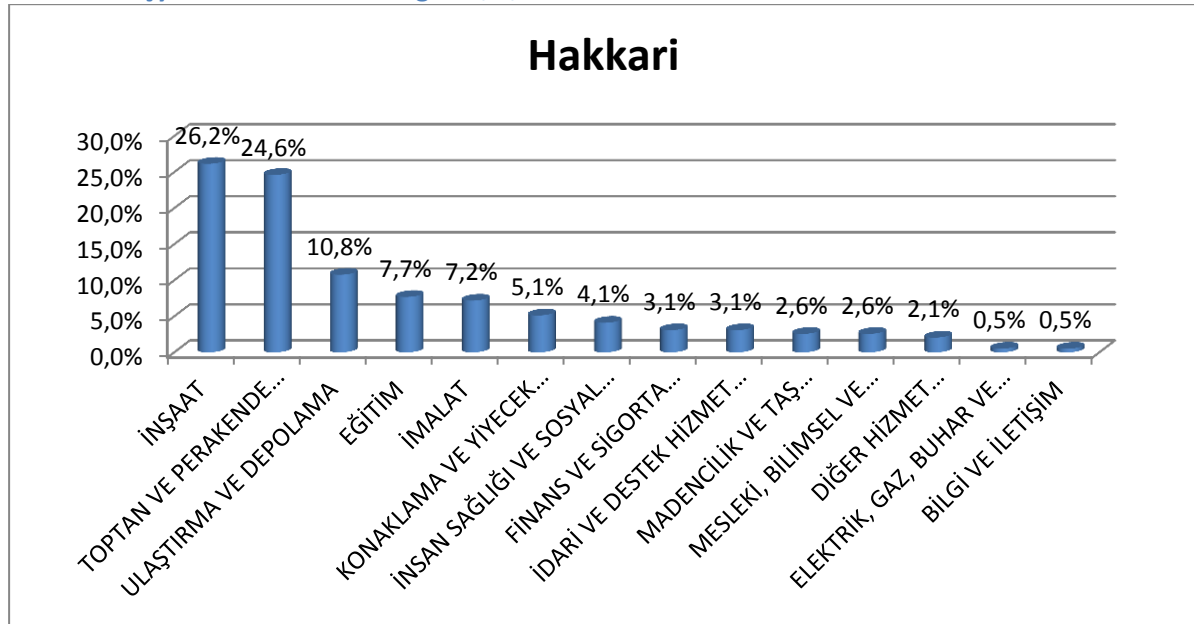
Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kısıtları dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

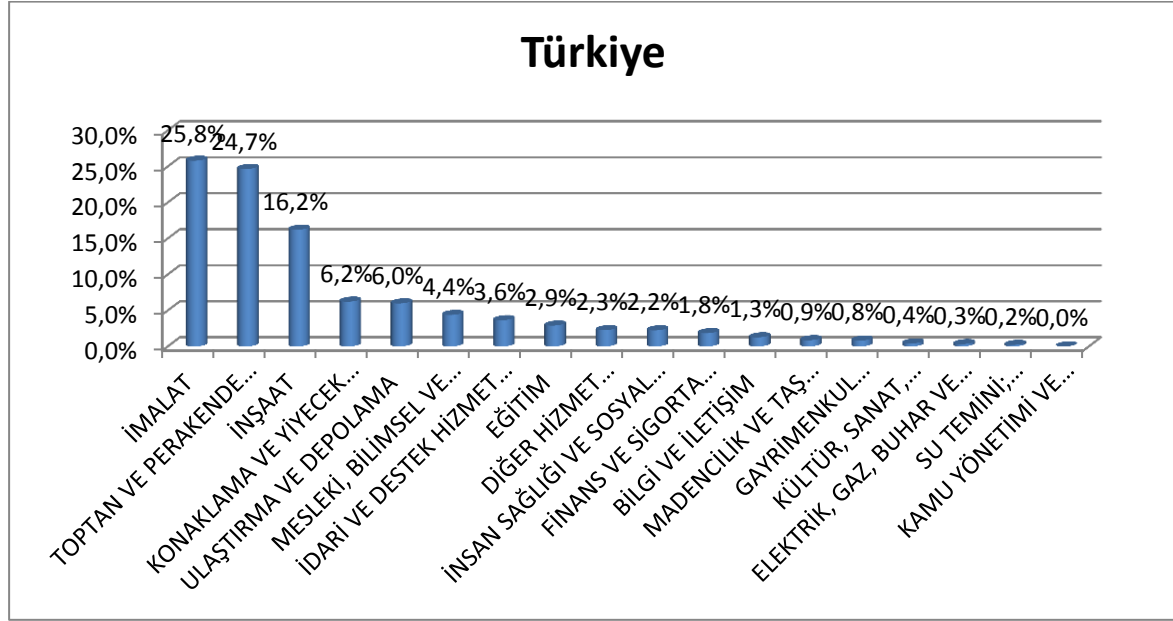
Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin % 26,2'si inşaat sektöründedir. Bu sektörü % 24,6 ile toptan ve perakende ticaret sektörü ve % 10,8 ile ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir. Dördüncü sırada eğitim sektörü ve beşinci sırada imalat sektörü faaliyetleri yer almaktadır.

Grafik-28. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%2013

Kaynak: İPTA

Grafik-29. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%2013

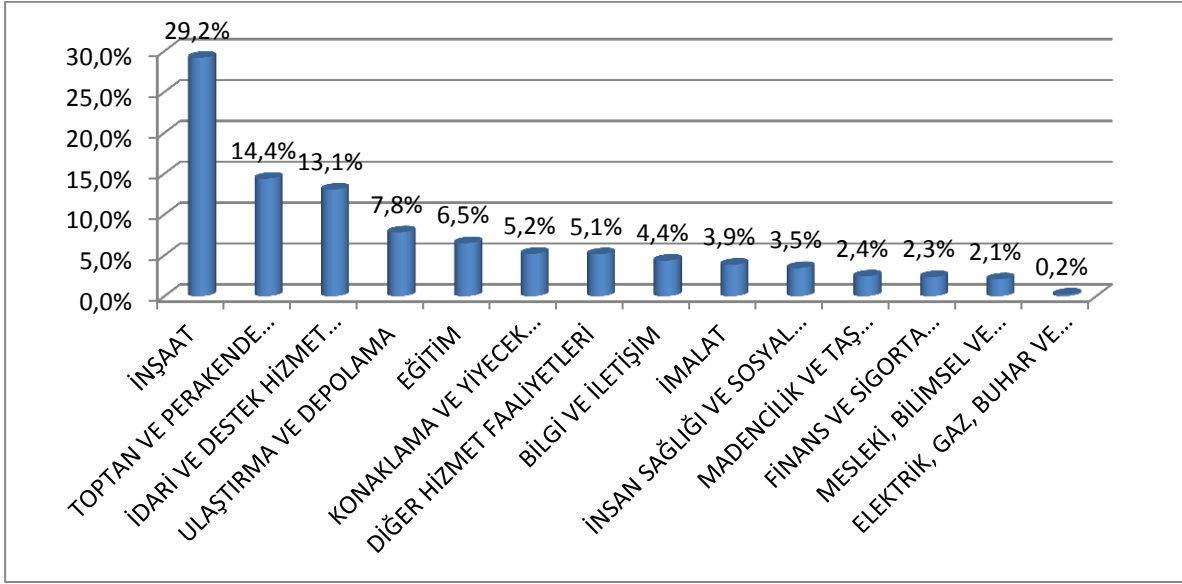
Kaynak: İPTA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada yine inşaat sektörü yer almakta, inşaat sektörünü idari ve destek ve hizmet faaliyetleri takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 36'sı inşaat, % 23'ü idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründedir. Bu iki sektörü bilgi ve iletişim sektörü, eğitim ve diğer hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

Hakkâri'deki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinden sadece % 0,1 pay almaktadır. Türkiye içinde en fazla pay alan sektör % 25,8 pay ile imalat sektörüdür. İmalat sektörü Hakkâri'deki işyerleri itibariyle beşinci sırada yer almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 29,2'si inşaat, %14,4'ü ise toptan ve perakende ticaret sektörü ve %13,1 ile idari ve destek hizmetleri yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'deki imalat sektöründen farklı olarak inşaat sektörüdür. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken, bu oran ilde % 4'e tekabül etmektedir. Türkiye'de ilk sırada yer alan imalat sektörü ilde 5. Sırada yer almaktadır. Türkiye'de ikinci sırada yer alan toptan ve perakende ticaret sektörü ilde de 2. sıradadır.

Grafik -30 Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,% 2013

Kaynak: İl İPTA

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 10,5'tir. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 23'tür.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Hakkâri de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Tablo-32 Sektörlere göre çalışan oranları ,%

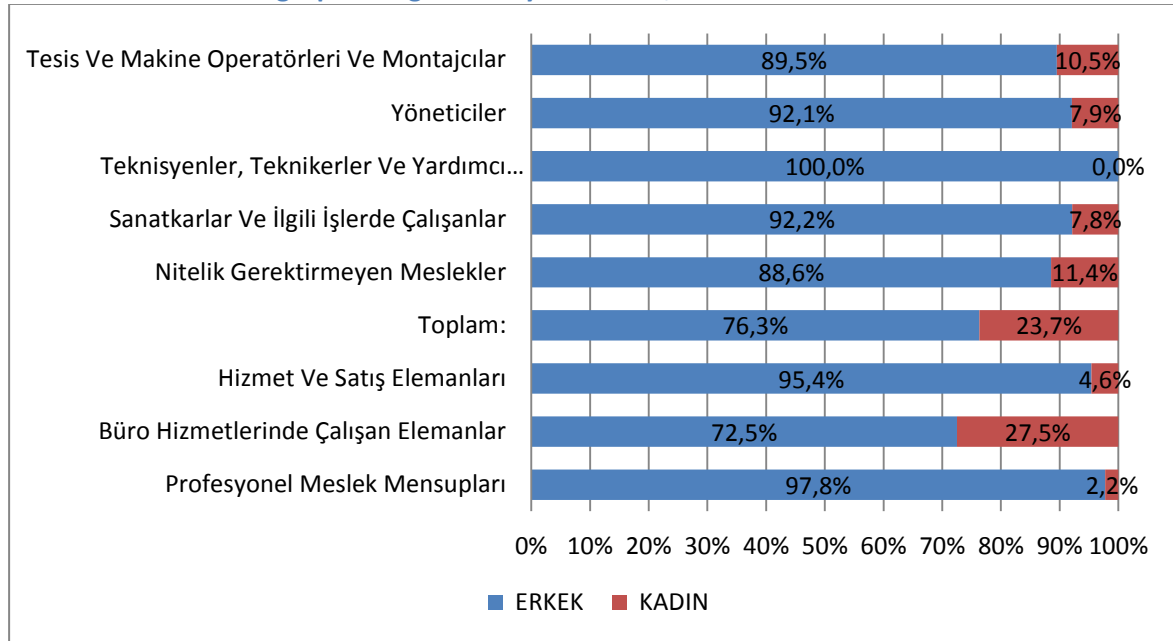
SEKTÖR	Erkek çalışan oranı,%	Kadın çalışan oranı,%	Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı,%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	100,0%	0,0%	0,2%
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	98,9%	1,1%	2,4%
İNŞAAT	98,2%	1,8%	29,2%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	96,0%	4,0%	7,8%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	91,0%	9,0%	14,4%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	90,0%	10,0%	2,1%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	89,4%	10,6%	5,2%
İDARI VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	87,4%	12,6%	13,1%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	84,6%	15,4%	2,3%
İMALAT	83,5%	16,5%	3,9%
EĞİTİM	79,0%	21,0%	6,5%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	75,2%	24,8%	3,5%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	72,9%	27,1%	5,1%
BİLGİ VE İLETİŞİM	70,4%	29,6%	4,4%
Toplam:	89,5%	10,5%	100,0%

Kaynak: İl İPTA

Örneğin çalışanlarının % 29,6'sı kadın olan bilgi ve iletişim sektörünün işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 4,4'ü çalışanlarının %27,1'nin kadın olduğu diğer hizmet faaliyetleri sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı %5,1, çalışanlarının % 24,8'sinin kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 3,5'tir.

İmalat sektörü Türkiye toplamında, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Ancak bu durum Hakkari ili için geçerli değildir. İl genelinde çalışanların dağılımı erkekler için ilk sırada %100 oranla Elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörü yer alırken, kadınlar için ilk sırada yer alan sektör %29,6 oranla bilgi ve iletişim sektörüdür. İmalat sektörüne bakıldığında Erkek çalışanların %84'u, kadın çalışanların da %16'sı imalat sektöründedir.

Grafik-31 Ana meslek gruplarına göre cinsiyet oranları,%

Kaynak: İl İPTA

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.¹⁸En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 51,8'ni oluşturmaktadır. İlk sırada beden işçisi (temizlik) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi (temizlik), beden işçisi (genel), temizlik görevlisi, Diğer Öğretmenler, Ağır kamyon şoförü, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (İnşaat), Şoför (Yolcu Taşıma), Şoför-Yük Taşıma meslekleri yer almaktadır.

¹⁸ Çerçeve de mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

Tablo 33. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı ,%

Meslek	TOPLAM	MESLEK	ERKEK TOPLAMI	Meslek	KADIN TOPLAMI
Beden İşçisi (Temizlik)	9,7%	Beden İşçisi (Temizlik)	9,9%	Diğer Öğretmenler	17,4%
Beden İşçisi (Genel)	9,2%	Beden İşçisi (Genel)	9,9%	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	9,9%
Temizlik Görevlisi	6,7%	Temizlik Görevlisi	6,4%	Temizlik Görevlisi	8,6%
Diğer Öğretmenler	5,4%	Ağır Kamyon Şoförü	4,8%	Beden İşçisi (Temizlik)	7,5%
Ağır Kamyon Şoförü	4,3%	Elektrik Teknisyeni	4,0%	Sekreter	4,4%
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	3,7%	Diğer Öğretmenler	4,0%	Büro Memuru (Genel)	3,3%
Elektrik Teknisyeni	3,6%	Beden İşçisi (İnşaat)	3,8%	Eİ Ve Makine Dikişçisi (Genel)	3,2%
Beden İşçisi (İnşaat)	3,4%	Şoför (Yolcu Taşıma)	3,7%	Beden İşçisi (Genel)	2,8%
Şoför (Yolcu Taşıma)	3,3%	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	3,0%	Büro İşçisi	2,5%
Şoför-Yük Taşıma	2,6%	Şoför-Yük Taşıma	2,9%	Aşçı	2,2%

Kaynak: İİ İPTA

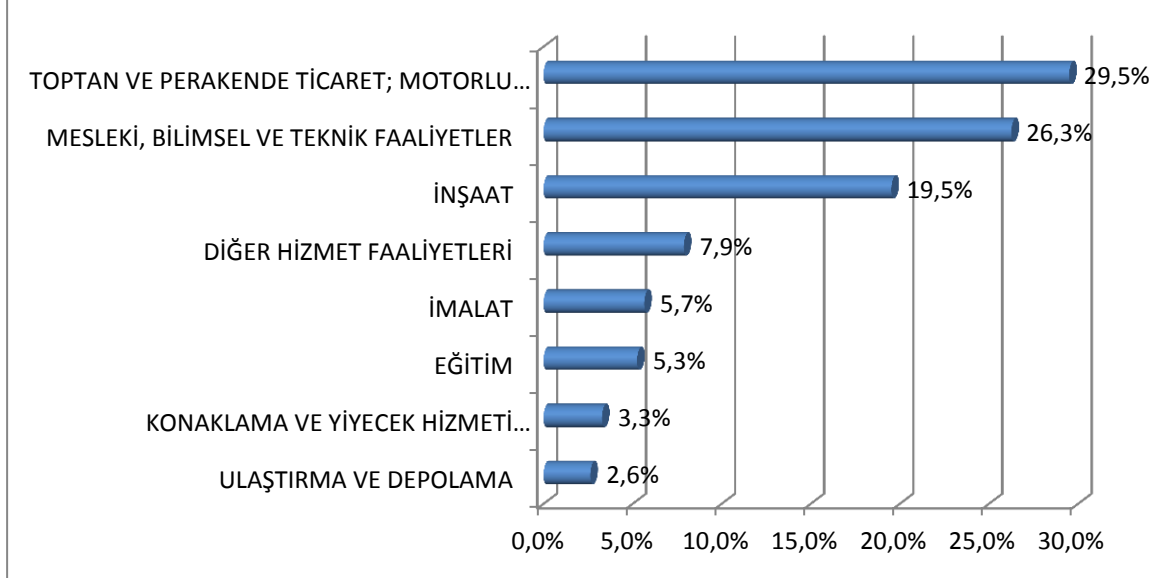
Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin % 52,4'nü oluştururken, kadınlarda % 61,8'nı oluşturmaktadır.

AÇIK İŞLER

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık¹⁹ iş toptan ve parkende ticaret sektöründedir. Hakkâri ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler inşaat ve toptan-perakende ticaret sektörüdür. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan ve parkende ticaret sektörü olmakta, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ve inşaat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 29,5'i toptan ve parkende ticaret sektörü , %26,3'ü mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, %19,5'i inşaat sektöründedir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağılımı, Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat ve eğlence, madencilik ve taş ocaklığı, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

¹⁹ Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

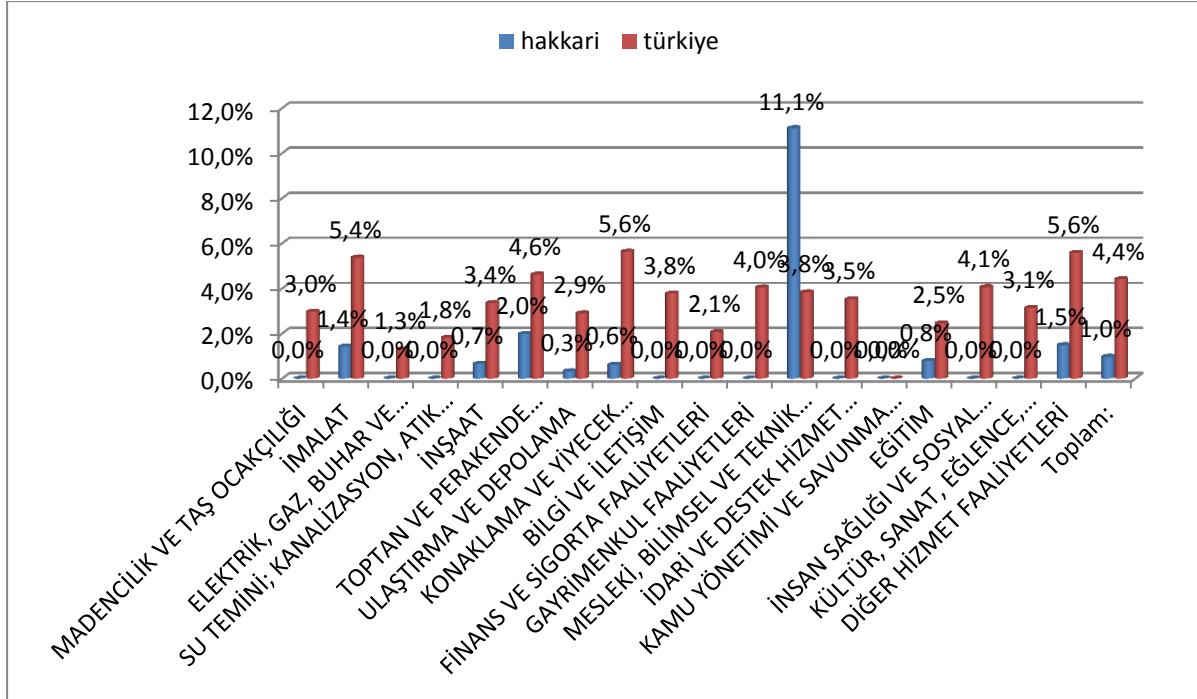
Grafik-32 Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2013

Kaynak: İl İPTA

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı²⁰ %1'dir. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör Toptan ve parkende ticaret sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 29,5'tir. Sektörde çalışan sayısının az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir

Grafik 33. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2013

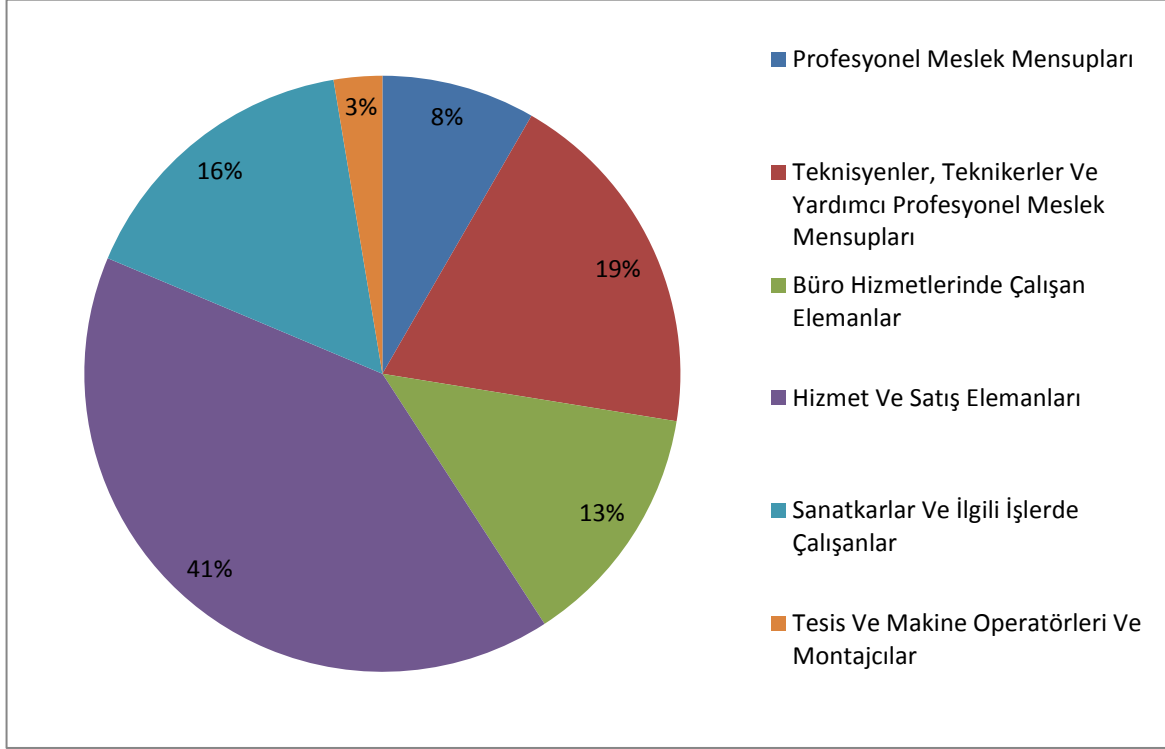
Kaynak: İl İPTA

²⁰ Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
 $AİO = \frac{\text{Açık İşlerin Sayısı}}{\text{Mevcut Çalışanların Sayısı} + \text{Açık İşlerin Sayısı}} * 100$

İlde açık iş oranı %1 ile, Türkiye Geneli açık iş oranı olan %4,4'ün altındadır. İlde açık iş oranı itibariyle bilgi ve iletişim sektöründe henüz görünmez görünmezken Türkiye açık iş oranı %3,8'dir. İmalat sektöründeki açık iş oranı ilde 1,4 Türkiye'de %5,4, ilde %2 olan toptan ve perakende ticaret sektörü açık iş oranı Türkiye'de %4,6'dır.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %41 hizmet ve satış elemanlarıdır. Bu ana meslek grubunu %26 ile Profesyonel Meslek Mensupları ve %19 ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları takip etmektedir.

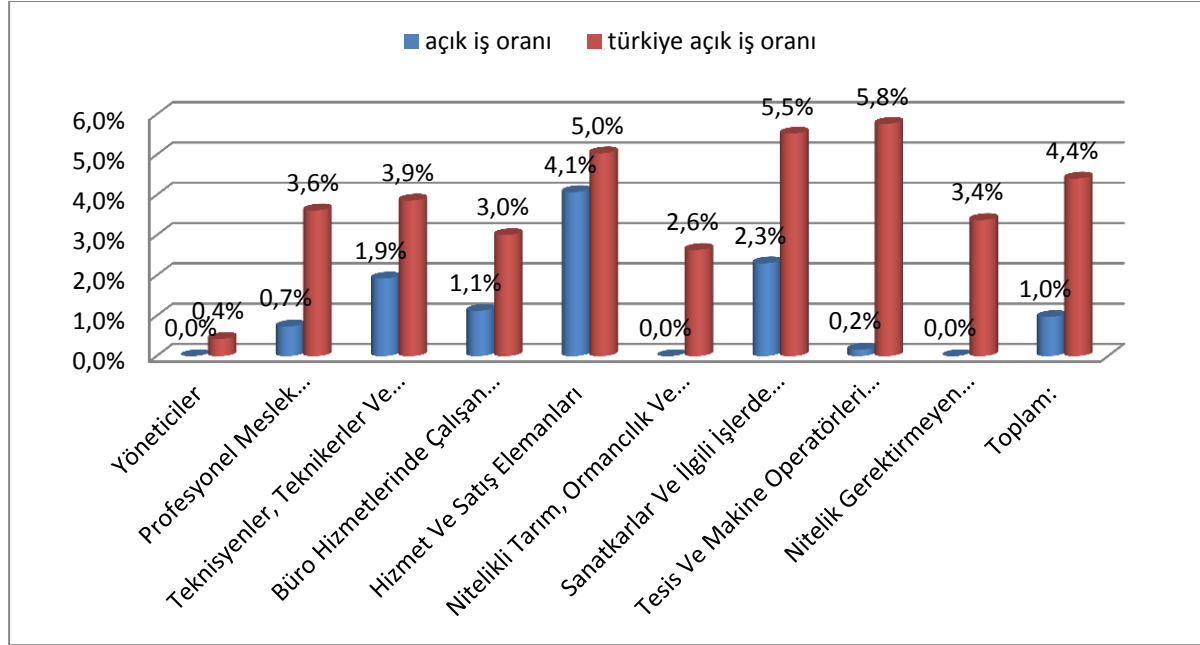
Grafik34. Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%2013

Kaynak: İl İPTA

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu ana meslek grubu %5,8 ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar iken ilde Hizmet Ve Satış Elemanlarıdır. Bu gruptaki açık iş oranı %4,1'dir.

Grafik 35 Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%,2013

Kaynak: İl İPTA

İlde ikinci sırada %2,3 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanları yer alırken, üçüncü sırada %1,9 oran ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları yer almaktadır, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar açık iş oranı %1,1'dir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek Güvenlik Görevlisidir. Açık işlerin %26,3'ü Güvenlik Görevlisi oluşturmaktadır. Güvenlik Görevlisini %8,3 ile İş Makineleri Operatörü ve Servis Garsonu takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer mesleklerin sıralaması şu şekildedir, %8 ile Mobilya Montaj İşçisi, %6 ile Aşçı, %5,7 ile Muhabir, %5,6 ile Elektrik Teknisyeni, %5,4 ile Pazarlamacı ve %5,3 ile Büro Memuru (Personel) ve yine aynı oran ile Sekreter yer almaktadır. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %100'nü oluşturmaktadır.

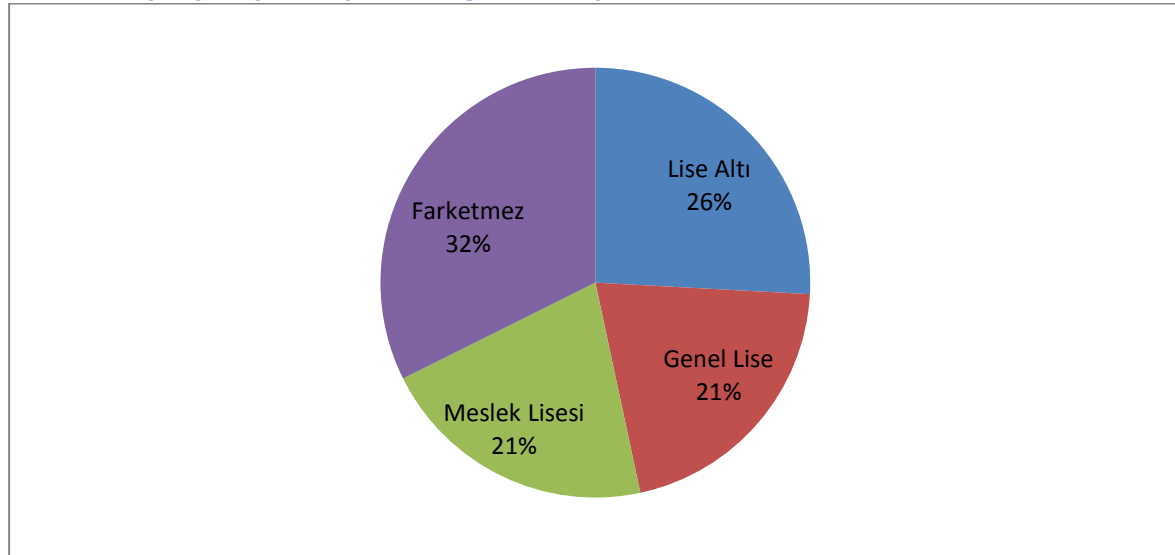
Tablo 34. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%

Hakkari		TÜRKİYE	
Meslek	mesleklerin açık iş içindeki oranı	Meslek	mesleklerin açık iş içindeki oranı
Güvenlik Görevlisi	26,3%	Makineci (Dikiş)	7,9%
İş Makineleri Operatörü	8,3%	Beden İşçisi (Genel)	3,3%
Servis Garsonu	8,3%	Güvenlik Görevlisi	3,2%
Mobilya Montaj İşçisi	8,0%	Garson (Servis Elemanı)	2,4%
Aşçı	6,0%	Temizlik Görevlisi	2,2%
Muhabir	5,7%	Ortacı	1,7%
Elektrik Teknisyeni	5,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Pazarlamacı	5,4%	Satış Danışmanı	1,6%
Büro Memuru (Personel)	5,3%	Pazarlamacı	1,4%
Sekreter	5,3%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3%
Ön Muhasebeci	2,8%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,1%
Motor Test Teknisyeni	2,7%	Şoför-Yük Taşıma	1,1%
Kasap (Et Hazırlayıcı)	2,7%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0%
Muhasebeci	2,7%	Ütücü	1,0%
Elektrik Tesisatçısı-Bina	2,6%	Depo Hamalı	0,9%
Doğal Gaz Kalorifer Ateşçisi	2,6%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%

Kaynak:İl İPTA

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenler talep edilen eğitim düzeyine en çok fark etmez cevabını vermiştir.

Grafik 36.Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyler,%,2013

Kaynak: İl İPTA

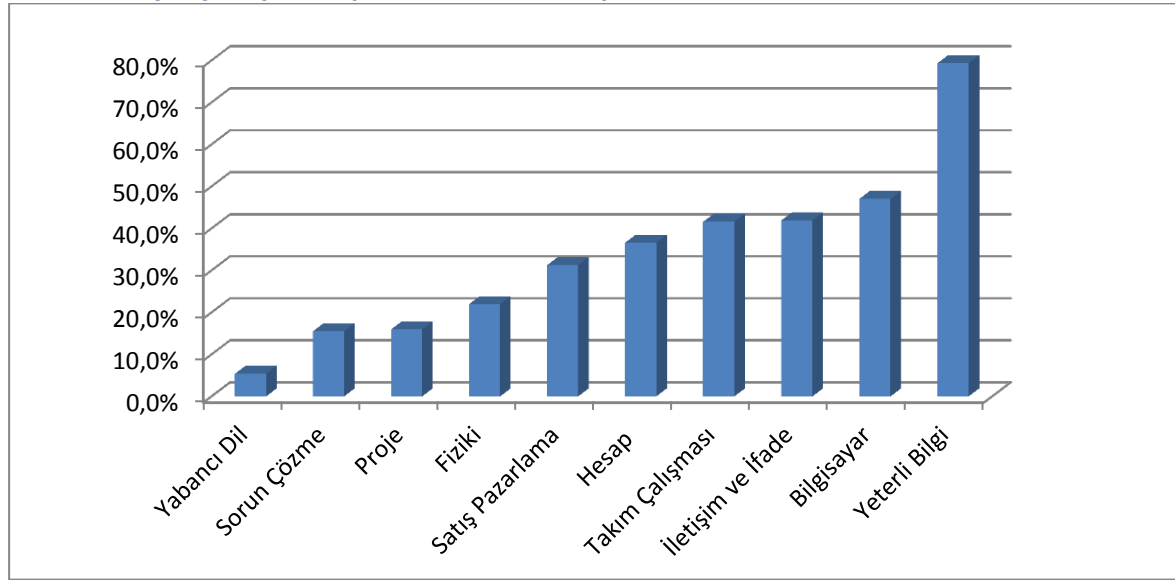
Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ilden daha düşük olmakla birlikte (% 30) yine ilk sırada eğitim düzeyi fark etmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada da ilde ve Türkiye’de % 26 ile lise altı gelmektedir.

İlde tüm açık işlerde talep edilen eğitim düzeylerinde fark etmez oranı % 32 iken meslek lisesi oranı %21 ve genel lise oranı da yine %21’dir. Çıraklık eğitimi, yüksek lisans eğitim ve lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır.

Beklendiği gibi meslek lisesi ve MYO mezunları az sayıda da olsa daha çok muhasebeci, banka gişe yetkilisi, mobilya imalatçısı, hemşire, harita teknikeri, inşaat teknikeri, fizik tedavi teknikeri, ön muhasebeci gibi mesleklerde yoğunlaşırken, lisans mezunları da diploması olmadan kesinlikle yapılamayacak olan inşaat, harita, gıda, tekstil mühendisi gibi mühendislik dallarında ve Türkçe, Almanca, sosyal bilimler gibi öğretmen sınıfında yoğunlaşmıştır.

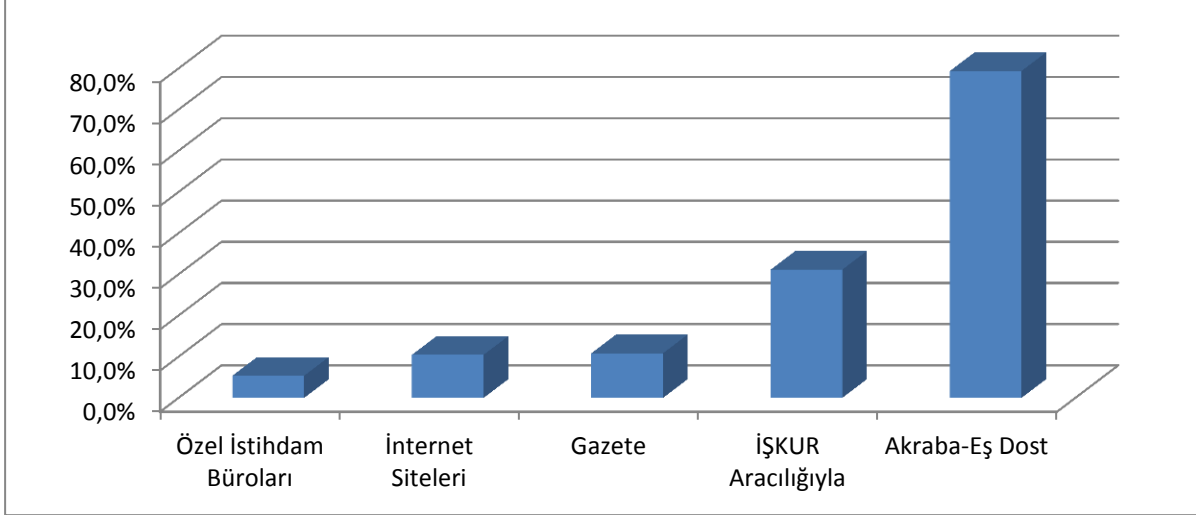
İşverenlerin en çok talep edilen beceri meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Bu beceriyi bilgisayar, iletişim ve ifade becerileri takip etmektedir. İstenen diğer beceri sıralaması ise şu şekildedir; takım çalışması, hesap, satış pazarlama, fiziki ortam, proje, sorun çözme, yabancı dildir.

Grafik 37. Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri, %, 2013

Kaynak: İl İPTA

Grafik 38. Açık İşlerin Karşılama Yolları, %, 2013

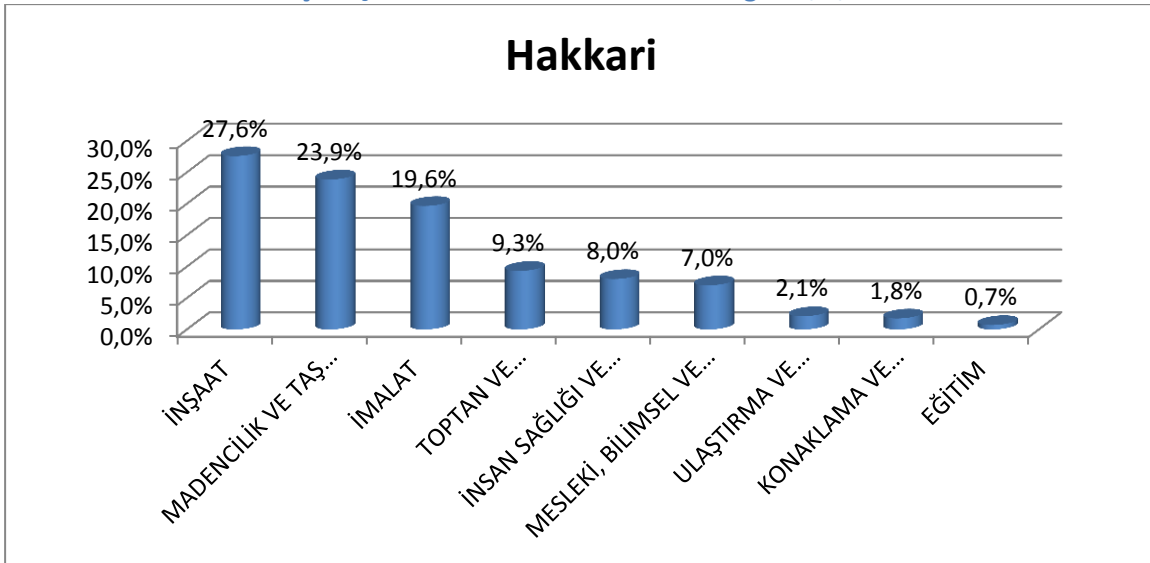
Kaynak: İl İPTA

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2013 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Anketeye cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye sonucunda madencilik ve taş ocakları sektörü olmasına rağmen ilimizde inşaat sektörüdür. Hakkâri’de madencilik ve taş ocakları sektöründe eleman temininde güçlük çekilme oranı % 23,9 iken. Türkiye’de bu oran % 39,4’tür.

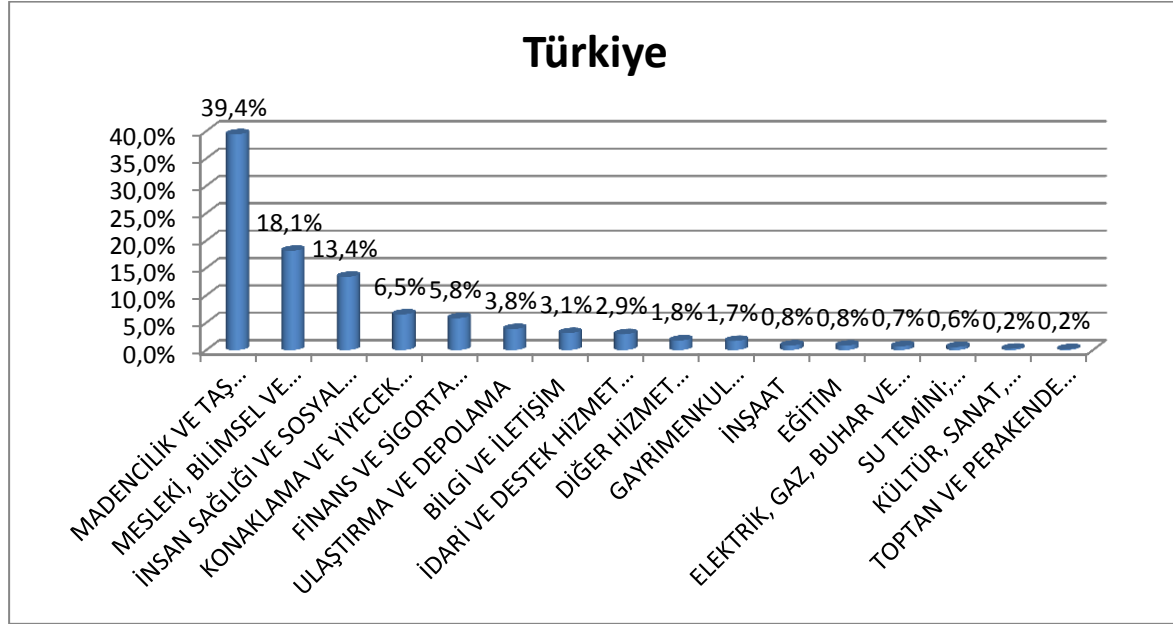
İkinci sırada %18,1 ile mesleki bilimsel sektörü yer almaktadır. İlde ikinci sırada (% 23,9) madencilik ve taş ocağı sektörü yer alırken, Türkiye sonucunda madencilik ve taş ocağı ilk sıradadır. İlde Üçüncü sırada %19,6 ile imalat yer almaktadır.

Grafik 39. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%2013

Kaynak:il İPTA

Grafik 40. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%2013

Kaynak:İl İPTA

Temininde en zorluk çekilen meslek Yer Altı Müteferrik İşçisidir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %22,5'i Yer Altı Müteferrik İşçisi oluşturmaktadır. Bu mesleği %10,6 ile El Ve Makine Dikişçisi (Genel) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslek şu şekildedir: %9,7 ile sıhhi tesisatçı , %7,5 ile iş makineleri operatörü, %7 ile güvenlik görevlisi, %4,8 ile Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim , %4,5 ile Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi, %3,2 ile aşçı, %3 ile mayacı(hamur), %2,9 ile Kurtarıcı Araç Şoförü dür.

Teminde güçlükte işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında Kasiyer, Muhasebeci, Satış Elemanı (Perakende), Garson (Servis Elemanı) ve Reyon Görevlisi gelmektedir.

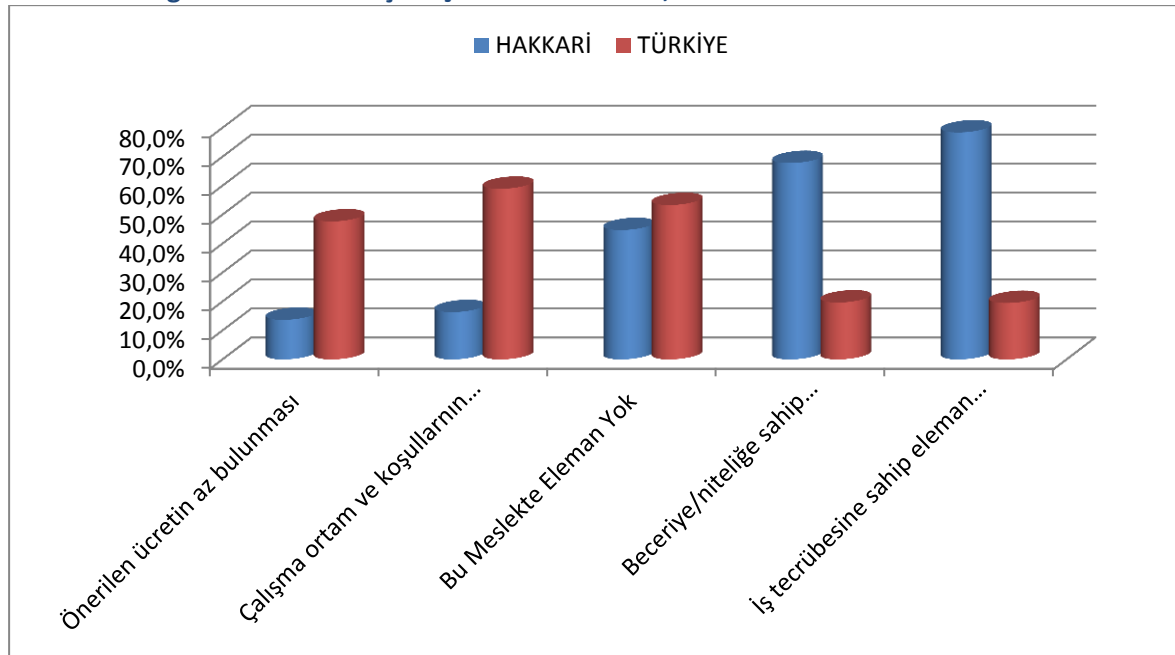
Tablo 35. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı,%

HAKKARİ'DE İLK 20 MESLEK	ORAN	TÜRKİYE'de İLK 20 Meslek	ORAN
Yer Altı Müteferrik İşçisi	22,5%	Makineci (Dikiş)	6,9%
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	10,6%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
Sihhi Tesisatçı	9,7%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
İş Makineleri Operatörü	7,5%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Güvenlik Görevlisi	7,0%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	4,8%	Satış Danışmanı	1,4%
Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi	4,5%	Ortacı	1,4%
Aşçı	3,2%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Mayacı (Hamur)	3,0%	Pazarlamacı	1,3%
Kurtarıcı Araç Şoförü	2,9%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%
Demir Doğramacı	2,2%	Aşçı	1,1%
Sondaj Operatörü/Sondör	2,2%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
Mobilya Montaj İşçisi	2,1%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
Fizyoterapist	1,6%	Sıvacı	0,9%
Muhabir	1,5%	CNC Torna Tezgahtı Operatörü	0,9%
Elektrik Teknisyeni	1,5%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Servis Garsonu	1,5%	Ütücü	0,9%
Pazarlamacı	1,4%	Hemşire	0,8%
Muhasebeci	1,4%	Muhasebeci	0,8%
Kepçe Operatörü	1,4%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

Kaynak:İİ İPTA

Buna karşın iş tecrübesi istenen meslekler ile elemanın çalışma koşulları, iş ortamını beğenmediği ve önerilen ücretin az bulunduğu meslekler birbirinden farklıdır.

Grafik 41. Diğer Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, %

Kaynak:İİ İPTA

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir.

Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir. Toplam istihdam artışı beklentisinin %43,2'si imalat sektöründedir. İmalat sektörünü %20,5 ile konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle imalat sektöründe %43,2 olan NİDO²¹, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe ise -50,0'dır. Kısa dönemde imalat sektörü genişlemeyi hedeflerken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı % 2,9 iken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri %20,5'tir.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %0,8'dir. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe 3,4 olan NİDO, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde ise 0,0'dır. Orta vadede insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü genişlemeyi hedeflerken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektöründe yer alan işyerlerinde ne küçülme nede gelişme göstermektedir. Ancak kısa vadede konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektöründe ciddi bir gelişme göstermektedir. . Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı %1,1 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe %1,8'dir.

Tablo-36 En fazla istihdam artışı ve istihdam azalışı beklenen Mesleklerin Dağılımı

enfazla istihdam artışı beklenen meslekler	
31.Ara.13	30.Haz.14
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	Beden İşçisi (Temizlik)
Diğer Öğretmenler	Elektrik Teknisyeni
Beden İşçisi (Temizlik)	Diğer Öğretmenler
Ütücü (El İle)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim
Güvenlik Görevlisi	Büro Memuru (İdari İşler)
Aşçı Yamağı (Çırağı)	Servis Garsonu
Beden İşçisi (Genel)	Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)
Aşçı	Beden İşçisi (Genel)
Ağır Kamyon Şoförü	Eczacı Kalfası
enfazla istihdam azalışı beklenen meslekler	
31.Ara.13	30.Haz.13
Danışma Memuru	Eczacı Kalfası
Servis Garsonu	
Eczacı Kalfası	
Usta Öğretici (Diğer)	
Bekçi	
Elektrik Teknikeri	

Kaynak:İİ İPTA

²¹ Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece %0,04'ü olduğu dikkate alınmalıdır.

Tablo 37: Sektörlere göre net istihdam değişim oranı,%

Sektör	31 aralık 2013 itibari ile beklenen net istihdam değişim oranı	30 Haziran 2014 itibari ile beklenen net istihdam değişim oranı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0,0%	0,0%
İMALAT	43,2%	0,0%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	-50,0%	0,0%
İNŞAAT	2,9%	1,1%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	0,9%	1,8%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	0,0%	0,0%
KONAKLAMA VE YIYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	20,5%	0,0%
BİLGİ VE İLETİŞİM	0,0%	0,0%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	2,2%	0,0%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	12,5%	0,0%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	0,6%	0,0%
EĞİTİM	5,6%	1,2%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	3,4%	3,4%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1,0%	0,0%
Toplam:	4,5%	0,8%

Kaynak:İİ İPTA

Araştırma sonuçlarına göre 2013 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam değişim oranı %4,5 iken, bu oran 2013 Haziran ayı itibariyle 3,7 puan azalış göstererek 0,8'e gerilemiştir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 4,7 iken, orta vadede artarak 4,8'e yükselmektedir.

SONUÇ

Hakkâri İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Hakkâri, Van, Muş ve Bitlis illerini kapsayan TRB2 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2012 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TRB2 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %52,1'dir. Bu oran kadınlarda %39,3 olarak görülmektedir. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Hakkâri ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 80. sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%68) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur-yazar olmayan nüfusun %80'ni, diplomasız olmayanların da %61'i kadın nüfustur.

Bölge istihdam oranı % 41,8'dir. Her 100 erkekten 63'ü (%63,0) her 100 kadından 21'i (%20,9) çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65 olan Türkiye ortalamasından 2 puan, kadın istihdam oranı

ise Türkiye ortalamasından (%26,3) 5,4 puan düşüktür. Bu da göstermektedir ki ilin istihdamında oran olarak kadınlar erkeklerin üçte bir oranındadır.

Toplam istihdamın % 17,1'i sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %58,9 iken, sanayi sektöründe çalışanların %80,9'nun lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %12,2'si lise ve dengi okul mezunu, %2,2'si de yüksekokul mezunudur.

Bölgede istihdam oranı azalırken, işsizlik oranı artmaktadır. İşsizlik oranının yükselmesinde iki etken vardır. Genç nüfus ve kadınlar. 2012 yılı Hane halkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre bölgede işsizlik oranı %8,9 iken, bu oran genç nüfusta %16,2'dir. Erkeklerde %10,3 olan işsizlik oranı, kadınlarda %4,5'e düşmektedir. Özellikle genç kadın nüfus işgücü piyasasına girmeye çalışmakta ve işsizlik oranı üzerinde etkili olmaktadır. Bölgede en yüksek işsizlik oranı %16,4 ile 20-24 yaş grubundaki kadınlardadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %14,6 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %8,6dır. Lise altı eğitimli işsizlerin %12,5'ini kadınlar oluştururken, yüksek eğitimli işsizlerin üçte birini kadınlar oluşturmaktadır. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri de erkeklerden daha uzundur. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, ilk kez işgücü piyasasına giren ve uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Hakkâri ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2012 yılında en fazla kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %27,9'u bu yaş grubundadır. İşsizlerin üçte ikisinden fazlası 20-34 yaş grubundadır.

İlin eğitim durumuna paralel olarak kayıtlı işsizlerin yarısı lise altı eğitime sahiptir. Kayıtlı işsizlerin %8,2'si yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır. Bu istatistiklerde de eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücü piyasasına girmeleri artmaktadır. Lise altı eğitimli kayıtlı kadın işsizler toplam lise altı eğitimli kayıtlı işsizlerin %36,4'ünü oluştururken, yüksek eğitimlilerde bu oran %32,8'e yükselmektedir.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %10,5'i kadındır ve bu oran %23 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Hakkâri de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Örneğin çalışanlarının % 29,6'sı kadın olan bilgi ve iletişim sektörünün işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı % 4,4'ü çalışanlarının %27,1'nin kadın olduğu diğer hizmet faaliyetleri sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı %5,1, çalışanlarının % 24,8'sinin kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları % 3,5'tir.

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.²²En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 51,8'ni oluşturmaktadır. İlk sırada beden işçisi(temizlik) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi(temizlik), beden işçisi(genel), temizlik görevlisi, Diğer Öğretmenler, Ağır kamyon şoförü, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (İnşaat), Şoför (Yolcu Taşıma), Şoför-Yük Taşıma meslekleri yer almaktadır.

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin % 52,4'nü oluştururken, kadınlarda % 61,8'nı oluşturmaktadır.

İlde açık işlerin karşılanma oranı, diğer bir ifade ile işe yerleştirme oranı %95,1 dir. Bu oran özel sektörde, %11,8'dir. İŞKUR istatistiklerine göre toplam işe yerleştirmelerin %88,9'u 15-39 yaş aralığındadır. Kayıtlı işsizlerin yaş dağılımı ve işe yerleştirme oranı dikkate alındığına bu oran doğal görülebilir. İşe yerleştirilenlerin %16,6'sı kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık²³ iş toptan ve parkende ticaret sektöründedir. Hakkâri ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler inşaat ve toptan-perakende ticaret sektörüdür. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan ve parkende ticaret sektörü olmakta, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ve inşaat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 29,5'i toptan ve parkende ticaret sektörü , %26,3'ü mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, %19,5'i inşaat sektöründedir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağılımı, Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat ve eğlence, madencilik ve taş ocaklığı, , su temini; kanalizasyon, atık yönetimi sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

²² Çerçeve mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

²³ Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı²⁴ %1'dir. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör Toptan ve parkende ticaret sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 29,5'tir. Sektörde çalışan sayısının az olması ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir

İlde açık iş oranı %1 ile, Türkiye Geneli açık iş oranı olan %4,4'ün altındadır. İlde açık iş oranı itibariyle bilgi ve iletişim sektöründe henüz görünmez görünmezken Türkiye açık iş oranı %3,8'dir. İmalat sektöründeki açık iş oranı ilde 1,4 Türkiye'de %5,4, ilde %2 olan toptan ve parkende ticaret sektörü açık iş oranı Türkiye'de %4,6'dır.

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir.

Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir. Toplam istihdam artışı beklentisinin %43,2'si imalat sektöründedir. İmalat sektörünü %20,5 ile konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle imalat sektöründe %43,2 olan NİDO²⁵, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe ise -50,0'dır. Kısa dönemde imalat sektörü genişlemeyi hedeflerken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı % 2,9 iken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri %20,5'tir.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %0,8'dir. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe 3,4 olan NİDO, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde ise 0,0 'dir. Orta vadede insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü genişlemeyi hedeflerken, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektöründe yer alan işyerlerinde ne küçülme nede gelişme göstermektedir. Ancak kısa vadede konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektöründe ciddi bir gelişme göstermektedir. . Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı %1,1 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe %1,8'dir.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıt dışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitime maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir;

²⁴ Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

²⁵ Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, madencilik ve taş ocaklığı sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece %0,04'ü olduğu dikkate alınmalıdır.

işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teŐvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İşKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

Gibi kullanılan yayın ve bağlantılar alfabetik olarak buraya yazılacaktır.

EKLER

Ek 1: İl İlgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	 İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI		
İŞYERİ BİLGİ FORMU				
Sayın İşyeri Yetkilisi,				
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.				
Bilgi verme ve gizlilik				
1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden yalnızca özel olanlar; idari, adli ve askerî hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.				
Kapsam				
Bu araştırma, ilimizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.				
İŞYERİ BİLGİLERİ				
Örnek No	:			
İşyerinin Yasal Ünvanı	:			
İşyerinin Tabla Ünvanı	:			
ADRES BİLGİLERİ				
İL	:		
İLÇE	:			
KÖY	:			
MAHALLE	:			
CADDE/SOKAK	:			
DIŞ KAPI NO	:			
İÇ KAPI NO	:			
TELEFON/FAKS/e-posta	:			
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin				
Adı ve Soyadı	:	Ünvanı	:	
Tarih	:	Telefonu	:	
E-posta	:	İmza/Kağıt	:	
Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulanmasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.				
BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI ORUNDUKTAN SONRA UYGULANILMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ANIZ EDERİM.				
ZİYARETÇİ		KONTROLÖR		VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı				
Tarih ve İmza				
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI				
İL MÜDÜRLÜĞÜ				E-POSTA
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ	
S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz? (Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)	
01	Madencilik ve Taş ocakçılığı
02	İmalat
03	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05	İnşaat
06	Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07	Ulaştırma ve depolama
08	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09	Bilgi ve iletişim
10	Finans ve sigorta faaliyetleri
11	Gayrimenkul faaliyetleri
12	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14	Eğitim
15	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16	Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor
17	Diğer hizmet faaliyetleri
S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi? (Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)	
Aynı	Değişmiş
Sonraki Sayfaya Geçiniz 	

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM			
S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli <u>fiilen yaptıkları işlere</u> göre sıralayınız?			
01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek: mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III - AÇIK İŞLER					
S6: İşyerinizde <u>çalışan</u> eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?					
S6.1: Eleman ihtiyacı duyuyorsunuz. ☐ ☒ Soru 6'ya geçiniz.					
01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen <u>Asgari</u> Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel İse 3. Meslek İse 4. Meslek Yönelimli 5. Lisans 6. Lisans Üstü 7. Farklıdır	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabirme (aritmetik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve beğenmez karar verme becerileri 8. Talim çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyacı duyduğunuz eleman her hangi bir yolla anıyor musunuz? 1-EVET 2-HAYIR	Açık İşleriniz genellikle <u>nasıl yolla anıyorsunuz (*)</u> 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş-Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Bölgeleri
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10		1 2 3 4 5

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER	
01	02
5.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net artış</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐ 6.3'e geçiniz Hayırsa ☐ 6.1 veya 6.2 geçiniz
5.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net artış beklediğinizi <u>belirliyorsunuz</u> .	☐
5.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net artış olup olmayacağına dair <u>bilginiz bulunmamaktadır</u> .	☐ 7.soruya geçiniz
5.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net artış</u> olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?	
Net artış <u>ARTTI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal <u>artış</u>

5.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net azalış</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐ 7.3'e geçiniz Hayırsa ☐ 7.1 veya 7.2 geçiniz
5.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net azalış beklediğinizi <u>belirliyorsunuz</u> .	☐
5.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net azalış olup olmayacağına dair <u>bilginiz bulunmamaktadır</u> .	☐ 8.soruya geçiniz
5.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net azalış</u> olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?	
Net azalış <u>AZALDI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal <u>azalış</u>

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER	
01	02
5.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net artış</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐ 8.3'e geçiniz Hayırsa ☐ 8.1 veya 8.2 geçiniz
5.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net artış beklediğinizi <u>belirliyorsunuz</u> .	☐
5.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net artış olup olmayacağına dair <u>bilginiz bulunmamaktadır</u> .	☐ 9.soruya geçiniz
5.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net artış</u> olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?	
Net artış <u>ARTTI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal <u>artış</u>

5.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net azalış</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐ 8.3'e geçiniz Hayırsa ☐ 8.1 veya 8.2 geçiniz
5.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net azalış beklediğinizi <u>düşünmüyorsunuz</u> .	☐
5.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net azalış olup olmayacağına dair <u>bilginiz bulunmamaktadır</u> .	☐ 10.soruya geçiniz
5.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net azalış</u> olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?	
Net azalış <u>AZALDI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal <u>azalış</u>

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER							
10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?							
10.1: Eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek yok. ☐ Göçüme Bittimiz. TEŞEKKÜRLER.							
01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde güçlük çektiğiniz mesleğin adı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)				
		1-4VET 5-HAYIR 6-KESMEN	1. Bu meslekte eleman bulunamaması	2. Gerekli Mesleki beceriyel/teknik beceriye sahip eleman bulunamaması	3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması		
			4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	5. Önerilen ücretin az bulunması			
			1	2	3	4	5

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında il ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$$n_h = \bar{n} [K^2 + (1 - K^2) M_h^2]^{1/2}$$

\bar{n} = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$$M_h = N_h / (N / h) = h \cdot W_h$$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$$n_{min} = K \cdot \bar{n} \text{ en küçük göze düşen örnek hacmi}$$

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayıyla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak $n_{min}=125$ olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örnekleme (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler buldukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir.

Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h . tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h . tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini (\hat{Y}), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(\frac{y_i}{\pi_h} \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

(\hat{Y}) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\frac{\sum (y_i - \bar{y}_h)^2}{(n_h - 1)} \right] \text{ dir.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h \text{ şeklinde bulunur.}$$

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h) \text{ olarak elde edilir.}$$

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R^0 = cevapsızlık düzeltmesi

R^0 = seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Sanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	Örneklem Toplam	24.934
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	65.723
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
İsparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siiirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	38.698		

Ek 2- D : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$İKO = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu göstere özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimi planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu göstere kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. *İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar:* Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. *İş bulma ümidi olmayanlar:* Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. *Diğer:* Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. *Mevsimlik çalışanlar:* Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. *Ev işleriyle meşgul:* Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. *Emekli:* Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. *Çalışamaz halde:* Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. *Diğer:* Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değer yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değer ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak

ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

il	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	55 639	26 420	24 320	2 100	29 219	47,5	43,7	7,9
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

il	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	24 320	5 531	6 605	12 184	22,7	27,2	50,1
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
İğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 için Belirtilen Net İstihdam	30 Aralık 2014 için Belirtilen Net İstihdam	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 için Belirtilen Net İstihdam	30 Aralık 2014 için Belirtilen Net İstihdam	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı									
İmalat									
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı									
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri									
İnşaat									
Toptan ve perakende ticaret									
Ulaştırma ve depolama									
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri									
Bilgi ve iletişim									
Finans ve sigorta faaliyetleri									
Gayrimenkul faaliyetleri									
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler									
İdari ve destek hizmet faaliyetleri									
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik									
Eğitim									
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri									
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor									
Diğer hizmet faaliyetleri									
GENEL TOPLAM									

TÜRKİYE İŞ KURUMU
HAKKÂRİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Bulak Mah. Cumhuriyet Cad.
Tel: 0438 211 61 15
www.iskur.gov.tr

